

अदुवा उत्पादक अगुवा किसान

छोटो अवधिको

पाठ्यक्रम

(कम्पिटेन्सीमा आधारित)

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्

पाठ्यक्रम विकास महाशाखा

सानोठिमी, भक्तपुर

२०७१

बिषय सूची

परिचय.....	3
लक्ष्य	3
उद्देश्यहरु	3
पाठ्यक्रमको विवरण.....	3
तालीम अबधि.....	3
लक्षित समूह	3
प्रशिक्षार्थी संख्या.....	3
प्रशिक्षण-भाषा.....	3
प्रशिक्षार्थी-उपस्थिति	3
यस पाठ्यक्रमको जोड	3
प्रवेश-मापदण्ड	4
प्रमाण-पत्र	4
प्रशिक्षकको योग्यता.....	4
प्रशिक्षक-प्रशिक्षार्थी अनुपात.....	4
प्रशिक्षकलाई सुभाब.....	4
(क) प्रशिक्षणको लागि सुभाब	4
(ख) प्रशिक्षार्थीको कार्यसम्पादन मूल्यांकनको लागि सुभाब	6
(ग) सीप-तालीमको लागि सुभाब.....	6
(घ) अन्य सुभाबहरु.....	6
पाठ्य संरचना.....	8
विस्तृत पाठ्यक्रम	9
मोड्युल : १ : परिचय.....	9
मोड्युल २ : अदुवा उत्पादन.....	11
सब-मोड्युल : १ : पूर्व तयारी.....	12
सब मोड्युल : २ : जग्गाको तयारी.....	21
सब मोड्युल : ३ : अदुवाको बीउ रोप्ने कार्य	30
मोड्युल ३ : अदुवा बाली संरक्षण	38
सब-मोड्युल : १ : अदुवा बालीको हेरचाह	39
सब मोड्युल : २ : रोग किराको व्यवस्थापन.....	47
सब मोड्युल : ३ : बाली भित्र्याउने कार्य.....	56
मोड्युल ४ : अदुवाको प्रसोधन.....	64
सब-मोड्युल : १ : अदुवाको उत्पादन/परिकार	64
सब मोड्युल : २ : बजारिकरण	72
मोड्युल ५: व्यवसायिकता विकास र सञ्चार	83
मोड्युल ६ : उद्यमशीलता विकास	84
कार्यगत अभ्यास (Field Practice).....	86
सन्दर्भ सामग्री.....	88
औजार र उपकरणको सूची	89
भौतिक सुविधाहरु	90

परिचय

यो “अदुवा उत्पादक अगुवा किसान”को छोटो अवधीको पाठ्यक्रमअदुवा खेती तथा प्रसोधनसँग सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरु समावेश गरी तयार गरिएको सीपमा आधारित पाठ्यक्रम हो । यो पाठ्यक्रममा समावेश गरिएका ज्ञान र सीपहरु सिके पश्चात प्रशिक्षार्थीहरुले सम्बन्धित व्यवसायमा स्वरोजगार तथा बैतनिक रोजगार हुने अवसर प्राप्त गर्नेछन् ।

लक्ष्य

अदुवा उत्पादक अगुवा किसान सम्बन्धी सीप र ज्ञानयुक्त उद्यमी तथा स्व-रोजगार वा बेतन-रोजगार हुने जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।

उद्देश्यहरु

यो तालीम कार्यक्रम सम्पन्न भइसकेपछि प्रशिक्षार्थीहरुले निम्न उद्देश्यहरु पूरा गर्ने छन् ।

१. अदुवा खेती गर्न
२. अदुवा प्रसोधन गर्न
३. अदुवाका विभिन्न उत्पादन तथा परिकारहरु तयार गर्न
४. अदुवा खेतीबाट आय आर्जन गर्न

पाठ्यक्रमको बिबरण

यो पाठ्यक्रमले “अदुवा उत्पादक अगुवा किसान” को लागि आवश्यक ज्ञान र सीपहरु प्रदान गर्दछ । यस पाठ्यक्रममा आधारित तालीम कार्यक्रमले एकातर्फ प्रशिक्षकहरुलाई पाठ्यक्रममा समावेश भएका सीप तथा ज्ञानलाई प्रदर्शन गर्न तथा सिकाउन र अर्को तर्फ प्रशिक्षार्थीहरुलाई अभ्यास गर्न तथा सिक्न प्रचुर मौका दिन्छ । यस तालीम कार्यक्रममा प्रशिक्षार्थीहरुले पाठ्यक्रममा समावेश गरिएका ज्ञान र सीपहरु सिक्नका लागि आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरु प्रयोग गर्नेछन् । साथै यस पाठ्यक्रममा उद्यमशीलता विकास र कार्यगत अभ्यास (फिल्ड प्राक्टिस) समेत समावेश गरिएको छ ।

तालीम अबधि

- २८० घण्टा

लक्षित समूह

- साक्षर भएका र यस व्यवसायमा अभिरुचि राख्ने व्यक्तिहरु ।

प्रशिक्षार्थी संख्या

- अधिकतम २० जना ।

प्रशिक्षण-भाषा

- नेपाली ।

प्रशिक्षार्थी-उपस्थिति

- सैद्धान्तिक कक्षाहरुमा ८० प्रतिशत ।
- व्यावहारीक(प्राक्टिकल)कक्षाहरुमा ९० प्रतिशत ।

यस पाठ्यक्रमको जोड

- यस पाठ्यक्रमले सीप विकासमा जोड दिन्छ । यस पाठ्यक्रमले ८० प्रतिशत समय सीप सिकाईमा र २० प्रतिशत समय ज्ञान सिकाईमा छुट्याईएको छ ।
- तसर्थ, यस पाठ्यक्रमको जोड पाठ्यक्रममा समावेश गरिएका सीपहरु प्रदान गर्न वा सिकाउनमा हुनेछ ।

प्रवेश-मापदण्ड

- साक्षर भई यस व्यवसायमा अभिरुचि राख्ने व्यक्तिहरु ।
- कम्तिमा १८ वर्ष उमेर पुगेका व्यक्तिहरु ।
- संचालित प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिहरु ।

प्रमाण-पत्र

सफलतापूर्वक यो पाठ्यक्रमानुसारको तालिम सम्पन्न गर्ने प्रशिक्षार्थीहरुलाई सम्बन्धित तालीमदिने संस्थाले “अदुवा उत्पादक अगुवा किसान” को प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने छ ।

प्रशिक्षकको योग्यता

- सम्बन्धित विषयमा टि.एस.एल.सी, वा सम्बन्धित विषयमा तह २ को सीप परीक्षण उत्तीर्ण
- राम्रो संचार तथा प्रशिक्षण सीप भएको
- सम्बन्धित व्यावसायमा अनुभवी

प्रशिक्षक-प्रशिक्षार्थी अनुपात

- प्रयोगात्मक कक्षा : १ : १०
- सैद्धान्तिक कक्षा : कक्षा कोठाको अवस्थानुसार

प्रशिक्षकलाई सुझाव

(क) प्रशिक्षणको लागि सुझाव

१. उद्देश्यहरु छनोट गर्ने

- कोग्नेटिभ डोमाईनका उद्देश्यहरु लेख्ने
- साईकोमोटर डोमाईनका उद्देश्यहरु लेख्ने
- एफेक्टिभ डोमाईनका उद्देश्यहरु लेख्ने

२. पाठ्यवस्तु छनोट गर्ने

- पाठ्यवस्तु विस्तृतरूपमा अध्ययन गर्ने
- कोग्नेटिभ डोमाईन संग सम्बन्धित पाठ्यवस्तु छनोट गर्ने
- साईकोमोटर डोमाईनसंग सम्बन्धित पाठ्यवस्तु छनोट गर्ने
- एफेक्टिभ डोमाईनसंग सम्बन्धित पाठ्यवस्तु छनोट गर्ने

३. प्रशिक्षण विधिहरुबारे परिचित हुने

- प्रशिक्षक केन्द्रित विधिहरु (जस्तै: व्याख्यान, प्रदर्शन, प्रश्नोत्तर, शोधपुछ, ईन्डक्सन, डिडक्सन आदि)बारे परिचित हुने
- प्रशिक्षार्थी केन्द्रित विधिहरु (जस्तै: प्रयोगात्मक, फिल्ड ट्रिप/एक्सकर्सन, डिस्कभरी, एक्सप्लोरेसन, समस्या समाधान, सर्भेक्षण आदि) बारे परिचित हुने
- अन्तरक्रियात्मक विधिहरु (जस्तै: छलफल, समूह प्रशिक्षण, लघु प्रशिक्षण, एगिजबिसन आदि)बारे परिचित हुने
- नाटकीय विधिहरु (जस्तै: रोल प्ले, ड्रामाटाईजेसन आदि) बारे परिचित हुने

४. प्रशिक्षण विधि छनोट गर्ने

प्रशिक्षण विधि(हरु) पाठ योजनाका उद्देश्य(हरु) अनुसार छनोट गर्ने:

- पाठ योजनाका कोग्नेटिभ डोमाईनका उद्देश्य(हरु) अनुसार छनोट गर्ने
- पाठ योजनाका साईकोमोटर डोमाईनका उद्देश्य(हरु) अनुसार छनोट गर्ने
- पाठ योजनाका एफेक्टिभ डोमाईनका उद्देश्य(हरु) अनुसार छनोट गर्ने

५. प्रशिक्षण सामग्रीहरु छनोट गर्ने

- प्रशिक्षण सामग्रीहरु/शैक्षिक सामग्रीहरु पहिचान गर्ने
- प्रशिक्षण सामग्रीहरु/शैक्षिक सामग्रीहरु छनोट गर्ने
- छानेका प्रशिक्षण सामग्रीहरु/शैक्षिक सामग्रीहरु उचित पाठ, समय र स्थानमा प्रयोग गर्ने योजना बनाउने

६. पाठ योजना तयार गर्ने

- सैद्धान्तिक कक्षाका लागि पाठ योजनाको नमुना छनोट गर्ने
- सैद्धान्तिक कक्षाका लागि पाठ योजना तयार गर्ने
- व्यावहारिक कक्षाका लागि पाठ योजनाको नमूना छनोट गर्ने
- व्यावहारिक कक्षाका लागि पाठ योजना तयार गर्ने

७. प्रशिक्षण संचालन गरिने स्थानहरुको संगठन/ब्यवस्थापन गर्ने

- कक्षाकोठाको संगठन/ब्यवस्थापनको योजना तयार गर्ने
- योजनानुसार कक्षाकोठाको संगठन/ब्यवस्थापन गर्ने
- फिल्ड वर्कको संगठन/ब्यवस्थापनको योजना तयार गर्ने
- योजनानुसार फिल्ड वर्कको संगठन/ब्यवस्थापन गर्ने
- कार्यशालाको संगठन/ब्यवस्थापनको योजना तयार गर्ने
- योजनानुसार कार्यशालाको संगठन/ब्यवस्थापन गर्ने

८. प्रशिक्षण/कार्यक्रम प्रस्तुत/संचालन गर्ने

- पाठ योजना लिने
- पाठ योजनानुसार प्रशिक्षण/कार्यक्रम प्रस्तुत/संचालन गर्ने
- पाठ योजनानुसार प्रशिक्षण विधि प्रयोग गर्ने
- पाठ योजनानुसार प्रशिक्षण सामग्रीहरु उपयुक्त समय र स्थानमा प्रयोग गर्ने

९. प्रशिक्षण गर्दा प्रशिक्षण उद्देश्य, पाठ्यांश र प्रशिक्षण विधिबीच समन्वय/तालमेल कायम गर्ने

- प्रशिक्षण उद्देश्य अनुसार पाठ्यांश छनोट गर्ने
- उद्देश्य र पाठ्यांश अनुसार प्रशिक्षण सामग्री छनोट गर्ने
- उद्देश्य, पाठ्यांश र प्रशिक्षण सामग्री अनुसार प्रशिक्षण विधि छनोट गर्ने
- पाठ प्रस्तुत गर्दा, छनोट गरिएको उद्देश्य अनुसार, छनोट गरिएको पाठ्यांश, छनोट गरिएका प्रशिक्षण सामग्री र प्रशिक्षण विधि प्रयोग गरी प्रस्तुत गर्ने

१०. परिक्षार्थी मूल्यांकन गर्ने

- विभिन्न परिक्षार्थी मूल्यांकनका साधनहरु/टूलहरु(टूलहरु-कोग्नेटिभ डोमाईनका उपलब्धि मूल्यांकन साधनहरु, साईकोमोटर डोमाईनका उपलब्धि मूल्यांकन साधनहरु र एफेक्टिभ डोमाईनका उपलब्धि मूल्यांकनका साधनहरु) बारे परिचित हुने
- परिक्षार्थी उपलब्धि मूल्यांकन साधन (हरु) छनोट गर्ने
- परिक्षार्थीका कोग्नेटिभ डोमाईनका उपलब्धिहरु मूल्यांकन गर्ने
- परिक्षार्थीका साईकोमोटर डोमाईनका उपलब्धिहरु मूल्यांकन गर्ने
- परिक्षार्थीका एफेक्टिभ डोमाईनका उपलब्धिहरु मूल्यांकन गर्ने

११. प्रशिक्षण/कार्यक्रम मूल्यांकन गर्ने

- प्रशिक्षण/कार्यक्रम मूल्यांकनका साधन (हरु) परिचित हुने
- प्रशिक्षण/कार्यक्रम मूल्यांकनका साधन (हरु) छनोट गर्ने
- प्रशिक्षण/कार्यक्रम मूल्यांकनका साधन (हरु) प्रयोग गर्ने
- प्रशिक्षण/कार्यक्रम मूल्यांकन गर्ने

(ख) प्रशिक्षार्थीको कार्यसम्पादन मूल्यांकनको लागि सुझाव

१. कार्य विश्लेषण गर्ने
२. विस्तृत कार्यसम्पादन जाँचकसूची तयार गर्ने
३. तयार गरिएको विस्तृत कार्यसम्पादन जाँचकसूची प्रयोग गरी प्रशिक्षार्थीहरुको लगातार कार्यसम्पादन मूल्यांकन गर्ने

(ग) सीप-तालीमको लागि सुझाव

१. कार्यसम्पादन प्रदर्शन गर्ने
  - कार्यसम्पादन स्वाभाविक गतिमा प्रदर्शन गर्ने
  - क्रमानुसार कार्यसम्पादन कदमक्रमहरु मन्द गतिमा मौखिक वर्णन गर्दै प्रश्नोत्तर विधि अपनाएर प्रत्येक कार्यसम्पादन कदमक्रमहरुलाई प्रशिक्षार्थी समक्ष प्रदर्शन गर्ने
  - आवश्यक परेमा उपरोक्तानुसारको मन्द कार्यसम्पादन कदमक्रमहरुको प्रदर्शन प्रशिक्षार्थीको आवश्यकता वा माग अनुसार स्पष्टिकरणको लागि आवश्यकतानुसार दोहोर्याउने वा तेहेर्याउने
  - अन्तिम पटक कार्यसम्पादन प्रदर्शन गर्ने
२. प्रदर्शित कार्यसम्पादन अभ्यास गर्न प्रशिक्षार्थीहरुलाई यथेष्ट मौका दिने
  - प्रशिक्षार्थीहरुलाई पथप्रदर्शित अभ्यास (गाईडेड प्राक्टिस) गराउने
  - प्रदर्शित कार्यसंपादन अभ्यास गर्न प्रशिक्षार्थीहरुलाई समुचित वातावरण सृजना गरि दिने
  - कार्य अभ्यासको क्रममा प्रशिक्षार्थीहरुलाई कदम कदममा सहयोग वा पथप्रदर्शन (गाईड) गर्ने
  - प्रशिक्षार्थीहरुको आवश्यकतानुसार दिईएको कार्य संपादन गर्न निपूर्ण हुनका लागि प्रशिक्षार्थीहरुलाई दोहोर्याउने वा पुनः पुनः दोहोर्याउने मौका प्रदान गर्ने
  - दिईएको कार्य संपादन गर्न प्रशिक्षार्थीहरु निपूर्ण भएपछिमात्र प्रशिक्षकले अर्को कार्यसंपादन प्रदर्शन गर्ने

(घ) अन्य सुझावहरु

१. सीप तालीमका सिद्धान्तहरु प्रयोग गर्ने
२. प्रशिक्षण गर्दा २० प्रतिशत समय सैद्धान्तिक कक्षामा र ८० प्रतिशत समय प्रयोगात्मक कक्षामा प्रयोग गर्ने
३. वयस्क सिकाईका सिद्धान्तहरु प्रयोग गर्ने
४. आन्तरिक अभिप्रेरणाका सिद्धान्तहरु प्रयोग गर्ने

५. सिकाई तथा कार्यसंपादन क्रियाकलापहरूमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई अधिकतम संलग्न हुन सहज गराई दिने

पाठ्य संरचना

सि.नं.	मोड्युल	प्रकृति	समय (घण्टा)			कैफियत
			सैद्धान्तिक	प्रयोगात्मक	जम्मा	
१	परिचय	सै.	५		५	
२	अदुवा उत्पादन	सै. +प्र.	८	२७	३५	
	क. पूर्व तयारी	सै. +प्र.	४	९	१३	
	ख. जग्गाको तयारी	सै. +प्र.	२	१०	१२	
	ग. अदुवा बीउ रोप्ने कार्य	सै. +प्र.	२	८	१०	
३	अदुवा बाली संरक्षण	सै. +प्र.	८	२६	३४	
	क. बालीको हेरचाह	सै. +प्र.	२	८	१०	
	ख. रोगकिराको व्यवस्थापन	सै. +प्र.	४	१०	१४	
	ग. बाली भित्र्याउने कार्य	सै. +प्र.	२	८	१०	
४	अदुवा प्रसोधन	सै. +प्र.	९	३७	४६	
	क. अदुवाका उत्पादन/परिकारहरु	सै. +प्र.	६	३०	३६	
	ख. बजारीकरण	सै. +प्र.	३	७	१०	
५	व्यावसायिकता विकास तथा संचार	सै. +प्र.	२	४	६	
६	उच्चमशीलता विकास	सै. +प्र.	१८	२२	४०	
	जम्मा	जम्मा	५०	११६	१६६	
	कार्यगत अभ्यास (३ हप्ता)	प्र.		११४	११४	
	जम्मा	सै.+ प्र.	५०	२३०	२८०	

सै= सैद्धान्तिक/व्या= व्यावहारिक

बिस्तृत पाठ्यक्रम

मोड्युल १ : परिचय

समय : ५ घण्टा (सै) + घण्टा (ब्या) = ५ घण्टा

वर्णन(Description): यसमा अदुवा खेती तथा अदुवा प्रशोधनसँग सम्बन्धित ज्ञान समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरू(Objectives) :

- अदुवा खेतीको बारेमा वर्णन गर्ने ।
- अदुवाका विभिन्न परिकार बनाउने तरिका बारे वर्णन गर्ने ।

पाठ्यांशहरू (Contents) :

- अदुवा बालीको परिचय र महत्व :
  - आर्थिक
  - पौष्टिक
  - औषधीय
- अदुवाको प्रयोग
- नेपालमा अदुवा उत्पादन हुने स्थान :
  - हाल उत्पादन भैरहेका ठाउँहरू
  - सम्भाव्य ठाउँहरू
- अदुवाको बानस्पतिक विवरण
- अदुवाका जातहरू
- हावापानी र माटो
- प्रसारण (प्रोपेगेसन) र बीउ अदुवा
- जमीनको तयारी
- मलखाद
- सिंचाई तथा निकास
- रोगहरू : पहिचान, उपचार तथा नियन्त्रण
  - अदुवाको गानो कुहिने रोग
  - अदुवाको पात थोप्ले हुने रोग
- किराहरू : पहिचान, उपचार तथा नियन्त्रण
  - गवारो
  - औसा
  - पात बेने किरा
- अदुवा बाली भित्र्याउने, सफा गर्ने र ग्रेडिङ गर्ने
- अदुवाका उत्पादनहरू :
  - आलो अदुवा

- सुठो
- अन्य : केन्डी, अचार, स्क्वास, पाउडर (धुलो), पेष्ट, पाउँ आदि
- अदुवाको भण्डारण तथा वजारिकरण

मोड्युल २ : अदुवा उत्पादन

समय : ८ घण्टा (सै) + २७ घण्टा (ब्या) = ३५ घण्टा

बर्णन (Description): यसमा अदुवा उत्पादन संग सम्बन्धित पूर्व तयारी, जग्गाको तयारी र वीड रोप्ने कार्यसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्य (Objective) :

यस मोड्युलको अत्यमा प्रशिक्षार्थीहरुले निम्न कार्य गर्न सक्षम हुनेछन् :

- पूर्व तयारी गर्न ।
- जग्गाको तयारी गर्न ।
- अदुवा वीड रोप्न ।

सब- मोड्युलहरु (Sub modules) :

१. पूर्व तयारी ।
२. जग्गाको तयारी ।
३. अदुवा वीड रोप्ने कार्य ।

सब-मोड्युल २.१ : पूर्व तयारी

समय : ४ घण्टा (सै)+ ९ घण्टा (ब्या) = १३ घण्टा

बर्णन (Description) यस मोड्युलमा अदुवा खेतीगर्नका लागि गर्नु पर्ने पूर्व तयारीसंग सम्बन्धितज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु (Objectives) :

यो मोड्युलको अन्त्यमा प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् :

- खेती योजना तयार गर्न ।
- जमिन छनौट गर्न ।
- माटो परीक्षण गर्न ।
- कम्पोष्ट मल बनाउनु ।
- औजार उपकरणको तयारी गर्न ।
- वीउको व्यवस्थापन गर्न ।
- छाप्रोको सामग्री तयार गर्न ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. खेती योजना तयार गर्ने ।
२. जमिन छनौट गर्ने ।
३. माटो परीक्षण गर्ने ।
४. कम्पोष्ट मल बनाउने ।
५. औजार उपकरणको तयारी गर्ने ।
६. व्यवस्थापन गर्ने ।
७. छाप्रोको सामग्री तयार गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

(पुर्व तयारी)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय :३ घण्टा

सैद्धान्तिक :१घण्टा

व्यावहारिक: २घण्टा

कार्य (Task) १ :खेती योजना तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. अदुवा खेती गर्दा गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरूको सूची तयार गर्ने । ३. कुन कुन क्रियाकलापहरू कुन कुन समयमा कहिले गर्ने भन्ने कुरा निकर्षाल गर्ने । ४. क्रियाकलापहरू कार्य सम्पादनको क्रम अनुसार सूचीकृत गर्ने । ५. खेती योजनाको अध्ययन तथा फरम्याट लिने ६. फरम्याट अध्ययन गर्ने । ७. फरम्याट अनुसार चाहिएको विवरणहरू वा सम्बन्धित सूचनाहरू संकलन गर्ने । ८. संकलित सूचनाहरू फरम्याटको उचित स्थानमा समावेश गर्ने । ९. आवश्यक सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू समावेश भएको विस्तृत अदुवा खेतीको योजना तयार गर्ने । १०. रेकर्ड राख्ने । 	<p><u>दिइएको(Given):</u></p> <p>खेती योजनाका नमूना, फरम्याट</p> <p><u>कार्य: (Task):</u></p> <p>खेती योजना तयार गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>आवश्यक सबै विवरणहरू समावेश भएको विस्तृत खेती योजना तयार भएको ।</p>	<p>खेती योजना</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● अदुवा खेती गर्दा गर्नुपर्ने : <ul style="list-style-type: none"> ○ क्रियाकलापहरू ○ समय ○ फरम्याट र नमूना ● तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- कलम, कापी, पेपर , पेन्सिल, इलेजर

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) २ : जमिन छनौट गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. जमिन छनौट गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरूको सूची तयार गर्ने । ३. उक्त सूचीको आधारमा अदुवा खेतीको लागि जमिन छनौट गर्ने मापदण्ड तयार गर्ने । ४. उक्त मापदण्डहरूको आधारमा जमिनको अवलोकन तथा मूल्यांकन गर्ने । ५. छनौटका मापदण्ड, अवलोकन र मूल्यांकनका आधारमा अदुवा खेतीको लागि उपयुक्त जमिन छान्ने । ६. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिइएको(Given):</u> जमिनछनौटका आधार</p> <p><u>कार्य: (Task):</u> जमिन छनौट गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u> अदुवा खेतीको लागि उपयुक्त जमिन छनौट गर्ने कार्य सम्पन्नगरेको ।</p>	<p>जमिन छनौट गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● जमिन छनौटका आधार :<ul style="list-style-type: none"> ○ हावापानी ○ माटो ○ वर्षात वा सिंचाई ○ अल्ट्रिच्यूड ● जमिन छनौट गर्ने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.७५ घण्टा

कार्य (Task) ३ : माटो परीक्षण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. माटो परीक्षण गर्ने निकाय वा प्रयोगशालामा सम्पर्क गर्ने । २. माटो परीक्षण सम्बन्धी जानकारी लिने । ३. माटो परीक्षण गर्नु पर्ने जमिनमा जाने । ४. माटोको नमूना लिने ठाँउहरू तय गर्ने । ५. माटो नमूना लिने ठाँउ तयार गर्ने । ६. नमूना लिने ठाँउबाट माटो भिक्ने/लिने । ७. भिक्नेको माटो नमूनाको लागि तयार गर्ने । ८. माटोको नमूना प्याकेजिङ्ग गर्ने । ९. लेबल गर्ने । १०. माटो परीक्षणको लागि प्रयोगशाला पठाउने । ११. माटो परीक्षणको नतिजा/रिपोर्ट संकलन गर्ने । १२. माटो परीक्षणको रिपोर्ट अध्ययन गर्ने । १३. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको(Given):</p> <p>माटोको नमूना लिने जमिन, प्याकेजिङ्ग र लेबल</p> <p>कार्य: (Task):</p> <p>माटो परीक्षण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>माटोको नमूना संकलन गरी लेबलिङ तथा प्याकेजिङ्ग गरी ल्यावमा परीक्षणको लागि पठाउन तयार पारिएको ।</p>	<p>माटो परीक्षण गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● माटोको नमूना लिने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- कोदालो, कोदाली, कुटो, खुर्पी, औगर, प्याकेजिङ्ग सामग्री, लेबल

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ४ :कम्पोष्ट मल बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. आवश्यक औजार संकलन गर्ने । ३. कम्पोष्ट बनाउन प्रयोग हुने वस्तुहरूको सूची तयार गर्ने । ४. कम्पोष्ट बनाउन प्रयोग गरिने वस्तुहरूको पहिचान गर्ने । ५. पहिचान गरेका वस्तुहरू संकलन गर्ने । ६. खाडल विधि (पिट मेथड)बाट कम्पोष्ट बनाउने । ७. थुपार्ने विधि (हिप मेथड) बाट कम्पोष्ट बनाउने । ८. कन्टेनरमा कम्पोष्ट बनाउने । ९. सावधानी अपनाउने । १०. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको(Given):</p> <p>कम्पोष्ट बनाउने सामग्री</p> <p>कार्य: (Task):</p> <p>कम्पोष्ट मल बनाउने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>विभिन्न विधिबाट कम्पोष्ट मल बनाउने कार्य सम्पन्नगरेको ।</p>	<p>कम्पोष्ट मल बनाउने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिभाषा र महत्व ● कम्पोष्ट बनाउने वस्तुहरू :भारपात, सेउला, पराल, भुस आदि ● कम्पोष्ट बनाउने तरिका :खाडल विधि, थुपार्ने विधि, कन्टेनर विधि ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- कोदालो, कोदाली, कुटो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- सावधानी अपनाउने ।
- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ५ : औजार उपकरणको तयारी गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. आवश्यक औजार उपकरणको सूची तयार गर्ने ३. आवश्यक औजार उपकरणहरूको पहिचान गर्ने ४. पहिचान गरेको औजार उपकरणहरूको व्यवस्थापन गर्ने । ५. औजार उपकरणहरू चलाउन सिक्ने/जान्ने । ६. औजार उपकरणहरू काम गर्ने अवस्थामा राख्ने ७. औजार उपकरणहरूको सामान्य मर्मत संभार गर्ने । ८. सुरक्षा र सावधानी अपनाउने । ९. औजार उपकरण सफा गर्ने । १०. औजार उपकरणहरू उचित स्थामा राख्ने/भण्डारण गर्ने । ११. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको(Given):</p> <p>अदुवा खेतीका लागि आवश्यक औजार उपकरणहरू</p> <p>कार्य: (Task):</p> <p>औजार उपकरणको तयारी गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>अदुवा खेतीको लागि आवश्यक औजार उपकरण पहिचान तथा तयारी कार्य सम्पन्नगरेको ।</p>	<p>औजार उपकरण :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● पहिचान ● कार्य ● प्रयोग गर्ने तरिका ● मर्मत संभार ● भण्डारण ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा खेतीमा प्रयोग हुने औजार उपकरणहरू

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- सावधानी अपनाउने ।
- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.७५ घण्टा
व्यावहारिक : १.२५ घण्टा

कार्य (Task) ६ : बीउको व्यवस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. बीउका स्रोतहरू पत्ता लगाउने । २. बीउका स्रोतहरूको सूची तयार गर्ने । ३. बीउको विश्वासिलो स्रोत पहिचान/छनौट गर्ने ४. छनौट गरेको स्रोतमा सम्पर्क राख्ने । ५. उपयुक्त बीउका जातहरू छनौट गरी संकलन गर्ने । ६. बीउलाई उचित स्थानमा राख्ने/भण्डारण गर्ने ७. सुरक्षा र सावधानी अपनाउने । ८. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिइएको(Given):</p> <p>अदुवा पाइने स्रोतको जानकारी</p> <p>कार्य: (Task):</p> <p>बीउको व्यवस्थापन गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>अदुवा खेतीका लागि आवश्यक बीउको व्यवस्थापन गर्ने कार्य सम्पन्नगरेको ।</p>	<p>बीउको व्यवस्थापन:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● महत्व ● बीउका स्रोतहरू : आफ्नै उत्पादन, तथा अन्य ● उपयुक्त बीउका जातहरू ● भण्डारण ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- सावधानी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.५ घण्टा

कार्य (Task) ७ : छापोको सामग्री तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. छापोको रूपमा प्रयोग हुने वस्तुहरूको सूची तयार गर्ने । २. सूची अनुसारका वस्तुहरू पहिचान/छनौट गर्ने ३. छनौट गरेको वस्तुहरू संकलन गर्ने । ४. संकलित वस्तुहरूलाई छापोको रूपमा प्रयोग गर्ने अवस्थामा परिणत गर्ने । ५. आवश्यक परेको बेलामा तुरुन्त प्रयोग गर्न सकिने अवस्थामा राख्ने । ६. सुरक्षा र सावधानी अपनाउने । ७. राख्ने/भण्डारण गर्ने । ८. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिइएको(Given):</p> <p>छापोमा प्रयोग हुने वस्तुहरूको स्रोत</p> <p>कार्य: (Task):</p> <p>छापोको सामग्री तयार गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>अदुवा बालीका लागि आवश्यक छापोको सामग्री व्यवस्थापन गर्ने कार्य सम्पन्नगरेको ।</p>	<p>छापो हाल्ने वस्तुहरू:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● महत्व ● स्रोत ● संकलन ● तयारी ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- काट्ने औजारहरू, हँसिया, खुकुरी, खुर्पा, डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- सावधानी अपनाउने ।
- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

सब मोड्युल २.२ : जग्गाको तयारी

समय : २ घण्टा (सै)+ १० घण्टा (ब्या) = १२ घण्टा

बर्णन (Description) यस मोड्युलमा अदुवा खेतीको लागि जग्गा तयार गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु (Objectives) :

यो मोड्युलको समापनपछि प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् ।

- जमिन जोत्न ।
- छेउकुना खल्न ।
- डल्ला फोर्न ।
- अनावश्यक बस्तु हटाउन ।
- जमिन सम्याउन ।
- माटोको उपचार गर्न ।
- मलखाद प्रयोग गर्न ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. जमिन जोत्ने ।
२. छेउकुना खल्ने ।
३. डल्ला फोर्ने ।
४. अनावश्यक बस्तु हटाउने ।
५. जमिन सम्याउने ।
६. माटोको उपचार गर्ने ।
७. मलखाद प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण(Task Analysis)

(जग्गा तयारी)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : २.५ घण्टा

कार्य (Task) १ : जमिन जोत्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. हलो, जुवा, जोतारो, हल्लुड र जोर गोरु वा राँगाको व्यवस्था गर्ने । २. जोत्नु पर्ने जमिनमा लैजाने । ३. गोरु वा राँगा नार्ने । ४. जमिन छेउ लगाएर जोत्ने । ५. जमिन राटो नराखी जोत्दै जाने । ६. जमिन भित्तो लगाएर जोत्ने । ७. जोति सकेपछि गोरु फुकाउने । ८. गोरु बाध्ने । ९. हलो सफा गर्ने । १०. हलो, जुवा, जोतारो, हल्लुड उचित ठाउँमा राख्ने ११. ट्याक्टर भएमा ट्याक्टरले जोत्ने । १२. हलो र ट्याक्टर नलाग्ने ठाउँमा कोदालो वा कोदालीले खन्ने । १३. सावधानी अपनाउने । 	<p><u>दिईएको (Given):</u></p> <p>जमिन, हलो, जुवा, जोतारो, हल्लुड र जोर गोरु वा राँगा,</p> <p><u>कार्य (Task):</u></p> <p>जमिन जोत्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>जोत्नु पर्ने जमिन राटो नराखि जोत्नेको ।</p>	<p><u>जमिन जोत्ने कार्य</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● जोत्नुको उद्देश्य ● गोरु नार्ने तरिका ● जोत्ने तरिका ● कति पटक जोत्ने ? ● कुन कुन समयमा जोत्ने ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- जमिन, हलो, जुवा, जोतारो, हल्लुड र जोर गोरु वा राँगा, ट्याक्टर, पावर टिलर, कोदालो, कोदाली

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा

सैद्धान्तिक : घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task)२ : छेउकुना खन्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. कोदालो वा कोदाली लिने । २. जोतेको जमिनमा जाने । ३. छेउ कुनाको अवलोकना गर्ने । ४. नजोतेको छेउ कुनामा कोदालो/कोदालीले खन्ने । ५. खनेको ठाँउ मिलाउने । ६. सबै छेउ कुना खनिसकेपछि कोदालो कोदाली सफा गर्ने । ७. कोदालो/कोदाली उचित ठाउँमा राख्ने । ८. सावधानी अपनाउने ।	<u>दिईएको (Given):</u> जमिन, कोदालो, कोदाली <u>कार्य (Task):</u> छेउकुना खन्ने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> छेउ कुना खनेको ।	<u>छेउ कुना खन्ने कार्य</u> <ul style="list-style-type: none"> उद्देश्य तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- जमिन, कोदालो, कोदाली

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा

सैद्धान्तिक : घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) : डल्ला फोर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. कुटे, डल्लेठो वा फरुवा लिने । २. जोतेको जमिनमा जाने । ३. जोतेको जमिनको अवलोकन गर्ने । ४. डल्लाहरू पहिचान गर्ने । ५. डल्लाहरू फुटाउने । ६. सम्पूर्ण डल्लाहरू फुटाई सकेपछि औजारहरू सफा गर्ने । ७. औजारहरू उचित ठाउँमा राख्ने । ८. सावधानी अपनाउने ।	<u>दिईएको (Given):</u> जमिन, कुटे, डल्लेठो, फरुवा <u>कार्य (Task):</u> डल्ला फोर्ने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> माटो मसिनो हुने गरी डल्ला फोर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।	<u>डल्ला फोर्ने कार्य</u> <ul style="list-style-type: none"> उद्देश्य तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

जमिन, कोदालो, कोदाली, कुटे, डल्लेठो, फरुवा

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०घण्टा
व्यावहारिक : १घण्टा

कार्य (Task) ४ : अनावश्यक वस्तुहरू हटाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण गहण गर्ने । २. जोतेको जमिनमा जाने । ३. जोतेको जमिनको अवलोकन गर्ने । ४. अनावश्यक वस्तुहरू (जस्तै भारपात, बालीका जराहरू र अवशेष, ढुङ्गाहरू आदि) पहिचान गर्ने ५. उक्त वस्तुहरू जोतेको जमिनबाट हटाउने । ६. अनावश्यक वस्तुहरू एक ठाँउमा संकलन गर्ने । ७. उचित ठाउँमा विसर्जन वा व्यवस्थापन गर्ने । ८. सावधानी अपनाउने । 	<p><u>दिईएको (Given):</u></p> <p>जमिन, कोदालो, कोदाली, दाँते, डोको, नाम्लो, डालो</p> <p><u>कार्य (Task):</u></p> <p>अनावश्यक वस्तुहरू हटाउने</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>अनावश्यक वस्तुहरू हटाउने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p><u>अनावश्यक वस्तुहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● हटाउने पर्ने कारण ● अनावयक वस्तुहरू: <ul style="list-style-type: none"> ○ भारपात, ○ बालीका ठुटाहरू तथा अवशेष ○ रुखका जराहरू ○ ढुङ्गाहरू ● हटाउने तरिका ● विसर्जन तथा व्यवस्थापन गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- जमिन, कोदालो, कोदाली, दाँते, डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ० घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ५ : जमिन सम्प्याउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. जोतेको जमिनमा जाने । २. जोतेको जमिनको अवलोकन गर्ने । ३. अनावश्यक वस्तुहरू भएमा जमिनबाट हटाउने । ४. जमिन समथर/सम्म भए नभएको पहिचान गर्ने ५. जमिनको अग्लो भागको माटो होचो/खाल्टो भागमा लैजाने । ६. माटो ओर पर गरेर जमिन सम्म/समथर बनाउने ७. औजारहरू सफा गरी उचित स्थानमा राख्ने । ८. सावधानी अपनाउने ।	<u>दिईएको (Given):</u> जमिन, कोदालो, कोदाली <u>कार्य (Task):</u> जमिन सम्प्याउने <u>मापदण्ड (Standard):</u> जमिन सम्प्याउने कार्य सम्पन्न गरेको ।	<u>जमिन सम्प्याउने कार्य</u> <ul style="list-style-type: none"> उद्देश्य तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

जमिन, कोदालो, कोदाली

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोट पटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) ६ : माटोको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> माटो परिक्षणको नतिजा/रिपोर्ट लिने । रिपोर्ट अध्ययन गर्ने । अम्लिय माटो भएमा सिफारिश अनुसार माटोको उपचार गर्ने । क्षारिय माटो भएमा सिफारिश अनुसार माटोको उपचार गर्ने । सावधानी अपनाउने ।	<p><u>दिईएको (Given):</u></p> <p>जमिन, कोदालो, कोदाली, कृषि चुन, जिप्सन, खरानी</p> <p><u>कार्य (Task):</u></p> <p>माटोको उपचार गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>अम्लिय/क्षारिय माटोको उपचारगर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p><u>माटोको उपचार</u></p> <ul style="list-style-type: none"> आवश्यकता अम्लिय माटोको उपचार गर्ने तरिका क्षारिय माटोको उपचार गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

जमिन, कोदालो, कोदाली, कृषि चुन, जिप्सन, खरानी

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होशियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ७ : मलखाद प्रयोग गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. माटो परिक्षणको नतिजा/रिपोर्ट लिने । ३. रिपोर्ट अध्ययन गर्ने । ४. माटोको उर्वरा शक्ति एकिन गर्ने । ५. माटो परीक्षणको आधारमा आवश्यक कम्पोष्ट मल प्रयोग गर्ने । ६. माटो परीक्षणको आधारमा आवश्यक रसायनिक (नाइट्रोजन, पोटास र फस्फोरस युक्त) मल प्रयोग गर्ने । ७. सावधानी अपनाउने । ८. रेकर्ड राख्ने ।	<u>दिईएको (Given):</u> जमिन, कोदालो, कोदाली, डोको, नाम्लो, डालो, मलखाद <u>कार्य (Task):</u> मलखाद प्रयोग गर्ने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> माटोको उर्वरा शक्तिको आधारमा मलखाद प्रयोग गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।	<u>मलखाद :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता ● प्रकार : ● प्रांगारिक मल : गोठेमल/कम्पोष्ट ● रसायनिक मल : नाइट्रोजन, पोटास र फस्फोरस युक्त ● सिफारिश मात्रा ● प्रयोग गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

जमिन, कोदालो, कोदाली, डोको, नाम्लो, डालो, गोठेमल, /कम्पोष्ट, युरिया, डि.ए.पी., पोटास आदि ।

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होशियारी अपनाउने ।

सब मोड्युल २.३ : अदुवाको वीउ रोप्ने कार्य

समय : २ घण्टा (सै) + ८ घण्टा (ब्या) = १० घण्टा

बर्णन (Description) यस मोड्युलमा अदुवा खेतीको लागि तयारी जग्गामा वीउ रोप्ने कार्यसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु (Objectives) :

यो मोड्युलको अन्त्यमा प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् ।

- ड्याड तयार गर्न ।
- मल हाल्न ।
- वीउ तयार गर्न ।
- वीउ उपचार गर्न ।
- वीउ रोप्न ।
- छापो हाल्न ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. ड्याड तयार गर्ने ।
२. मलखाद हाल्ने ।
३. वीउ तयार गर्ने ।
४. वीउ उपचार गर्ने ।
५. वीउ रोप्ने ।
६. छापो हाल्ने ।

कार्य विश्लेषण(Task Analysis)

(अदुवाको वीउ रोप्ने कार्य)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) १ : ड्याड तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. तयार गरेको जमिनमा जाने । २. ड्याडको साइज तय गर्ने । ३. ड्याडको साइज अनुसार जग्गामा ड्याडको लेआउट (नक्साङ्कन) गर्ने । ४. कोदालो/कोदाली लिने । ५. कादालो/कोदालीको सहयोगले ड्याड उठाउने । ६. तय गरे अनुसारको ड्याडको चौडाई र उचाई कायम गर्ने । ७. आवश्यकता अनुसार ड्याडको लम्बाई कायम गर्ने । ८. ड्याड देखि ड्याडको दूरी निर्धारण गरे अनुसारको कायम गर्ने । ९. औजार उपकरण उचित स्थानमा राख्ने । १०. सावधानी अपनाउने । 	<p><u>दिईएको (Given):</u></p> <p>जमिन, डोरी, किला, नाप्ने टेप, कोदालो, कोदाली, ले आउट डायग्राम</p> <p><u>कार्य (Task):</u></p> <p>ड्याड तयार गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>तोकिएको मापदण्ड अनुसारका ड्याड तयार भएको ।</p>	<p>ड्याड तयार गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ड्याड बनाउनुको उद्देश्य ● ले आउट गर्ने तरिका ● ड्याडको साइज : <ul style="list-style-type: none"> ○ लम्बाई, चौडाई र उचाई ○ ड्याड देखि ड्याडको दूरी ○ खोल्साको चौडाई ● ड्याड बनाउने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

डोरी, किला, नाप्ने टेप, कोदालो, कोदाली, ले आउट डायग्राम

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोटपटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) २ : मलखाद हाल्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. मल पहिचान गर्ने । २. आवश्यक मलको मात्रालिने । ३. तयार गरेको जमिनमा जाने । ४. मल ड्याड/जमिनमा राख्ने । ५. मल छर्ने । ६. माटोमा मल मिलाउने । ७. औजार उपकरण उचित स्थानमा राख्ने । ८. सावधानी अपनाउने ।	<u>दिईएको (Given):</u> जमिन, कोदालो, कोदाली, डोको, नाम्लो, डालो, मलखाद <u>कार्य (Task):</u> मल हाल्ने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> मल हाल्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।	मलखाद हाल्ने कार्य : <ul style="list-style-type: none"> ● मलखाद राख्नुको उद्देश्य ● मलखादको मात्रा ● मलखाद राख्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- कोदालो, कोदाली, डोको, नाम्लो, डालो, मल

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोटपटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task): ३. बीउ तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. बीउको लागि उपयुक्त अदुवा पहिचान गर्ने । ३. बीउको लागि उपयुक्त अदुवाको गाना छान्ने । ४. कम्तिमा एउटा टुसा पर्ने गरी टुक्रा पार्ने । ५. बीउ उपचारको लागि गानो तयार गर्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<u>दिईएको (Given):</u> अदुवा, काट्ने औजार, डालो । <u>कार्य (Task):</u> बीउ तयार गर्ने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> उपयुक्त जातको रोग किरा नलागेको बीउ छान्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।	बीउ तयार गर्ने कार्य : <ul style="list-style-type: none"> बीउको लागि उपयुक्त अदुवाका गुणहरू बीउ छान्ने मापदण्ड बीउ छान्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा, काट्ने औजार, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोटपटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ४ : बीउको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. उपचार गर्नुपर्ने बीउ लिने। ३. उपचार गर्न आवश्यक रसायनिक पदार्थको भोल तयार गर्ने । ४. रसायनिक पदार्थको भोलमा बीउ डुबाउने । ५. भोल निथार्ने । ६. उपचार गरेको बीउ सुरक्षित राख्ने । ७. सावधानी अपनाउने । ८. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिईएको (Given):</u> अदुवा, रसायनिक पदार्थ, भाँडा</p> <p><u>कार्य (Task):</u> बीउ उपचार गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u> उपयुक्त रसायनिक प्रयोग गरी बीउको उपचार गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>बीउ उपचार गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● बीउ उपचारको लागि चाहिने रसायनिक पदार्थ: डायथिन/ब्रसिकल/सेराडन/क्याप्टन ● रसायनिक पदार्थको सिफारिस मात्रा ● भोल बनाउने तरिका ● बीउ उपचार गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा, भाँडा, रसायनिक पदार्थ : डायथिन/ब्रसिकल/सेराडन/क्याप्टन

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २.२५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) : बीउ रोप्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. उपचार गरिएको बीउ लिने । ३. तयारी ड्याङ्गमा विरुवा देखि विरुवाको दूरी र लहर देखि लहरको दूरी निश्चित गरी डोब/खाल्टो बनाउने । ४. उपचार गरि तयार गरेको बीउ तयार गरेको डोबमा राख्ने । ५. माटोले पुर्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिईएको (Given):</u> तयारी ड्याङ्ग, अदुवा, कुटो, डालो</p> <p><u>कार्य (Task):</u> बीउ रोप्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u> बीउ रोप्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>बीउ रोप्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सिफारिश गरिएको :<ul style="list-style-type: none"> ○ बोट देखि बोटको दूरी ○ लहर देखि लहरको दूरी ● बीउ राप्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा, कुटो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोटपटक लाग्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ६ : छापो हाल्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. छापो हाल्ने वस्तुहरू पहिचान गर्ने । ३. छापो हाल्ने वस्तुहरू संकलन गर्ने । ४. छापो हाल्ने वस्तुहरू आवश्यक मात्रामा तयार पार्ने । ५. ड्याङ्गमा वीउ रोपेको ठाँउ राम्ररी ढाक्नेगरी छोप्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिईएको (Given):</u> अदुवा रोपेको जमिन, छापो हाल्ने सामग्री, काट्ने औजार, डोको, नाम्लो</p> <p><u>कार्य (Task):</u> छापो हाल्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u> ड्याङ्गमा वीउ रोपेको ठाँउ राम्ररी ढाक्ने गरी छापो हाल्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>छापो हाल्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● छापो हाल्ने सामग्रीहरू: पराल, छ्याली, हरिया पात, सेउला, काठको धुलो, भु ● छापो हाल्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- छापो हाल्ने सामग्री : सेउला, सोत्तर, भुस, पराल, छवाली, काट्ने औजार, डोको, नाम्लो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- चोटपटक लाग्नबाट बच्ने ।

मोड्युल ३ : अदुवा बाली संरक्षण

समय : ८ घण्टा (सै) + २६ घण्टा (ब्या) = ३४घण्टा

बर्णन (Description): यसमा अदुवा बालीको संरक्षणसंग सम्बन्धित अदुवा बालीको हेरचाह, रोग किराको उपचार र नियन्त्रण, अदुवा बाली भित्र्याउने कार्यसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्य (Objective) :

यस मोड्युलको अत्यमा प्रशिक्षार्थीहरुले निम्न कार्य गर्न सक्षम हुनेछन् :

- अदुवा बालीको हेरचाह गर्न ।
- रोग किराको उपचार र नियन्त्रण गर्न ।
- अदुवा बाली भित्र्याउन ।

सब- मोड्युलहरु (Sub modules) :

१. अदुवा बालीको हेरचाह।
२. रोग किराको उपचार र नियन्त्रण ।
३. अदुवा बाली भित्र्याउने कार्य ।

सब-मोड्युल ३.१ : अदुवा बालीको हेरचाह

समय : २ घण्टा (सै)+ ८ घण्टा (ब्या) = १० घण्टा

बर्णन (Description) यस मोड्युलमा अदुवा खेती गरीसके पछिको बालीको हेरचाह गर्ने कार्यसँग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु (Objectives) :

यो मोड्युलको अन्त्यमा प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् :

- छापो हटाउन ।
- झार निकाल्न ।
- माउ वीड निकाल्न ।
- मलखाद प्रयोग गर्न ।
- उकेरा लगाउन ।
- सिंचाई गर्न ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. छापो हटाउने ।
२. झार निकाल्ने ।
३. माउ वीड (बुनी) निकाल्ने ।
४. मलखाद प्रयोग गर्ने ।
५. उकेरा लगाउने ।
६. सिंचाई गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

(बालीको हेरचाह)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) १ : छापो हटाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. छापो हालेको जमिनमा जाने । ३. छापो हालेका नकुहिने वस्तुहरू पहिचान गर्ने । ४. छापोमा भएका नकुहिने वस्तुहरू निकाल्ने । ५. छापोबाट निकलिएका वस्तुहरू संकलन गर्ने । ६. संकलित वस्तुहरू यथोचित विसर्जन वा व्यवस्थापन गर्ने । ७. सावधानी अपनाउने । ८. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिइएको (Given):</u></p> <p>डोको, नाम्लो, डालो</p> <p><u>कार्य: (Task):</u></p> <p>छापो हटाउने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>छापोमा भएका नकुहिने वस्तुहरू हटाउने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>छापो हटाउने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कुहिने र नकुहिने वस्तुहरूको पहिचान ● छापो हटाउने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- छापो भिक्दा विरुवालाई असर पार्न नहुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) २ :भार निकालने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. भार पहिचान गर्ने । ३. पहिचान गरेका भार उखेले । ४. उखेलेका भारलाई संकलन गर्ने । ५. संकलित भारहरू कम्पोष्ट बनाउन खाडलमा हाल्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिइएको (Given):</u></p> <p>अदुवा बाली, डोको, नाम्लो, डालो, कुटो ।</p> <p><u>कार्य: (Task):</u></p> <p>भार निकाल्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>अदुवा बालीमा रहेका अनावश्यक भारहरू हटाउने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>भार हटाउने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● अदुवा बालीमा आउने भारहरूको पहिचान ● भार उखेले विधि ● भारको प्रयोग गरी कम्पोष्ट बनाउने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- डोको, नाम्लो, डालो, कुटो ।

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- भार उखेल्दा अदुवाको विरुवा उखेल्न नहुने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : २घण्टा

कार्य (Task) ३ : माउ वीड निकाल्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. अदुवा खेती भएको ठाँउमा जाने । ३. माउ वीड निकाल्ने बेला भए नभएको जाँच गर्ने । ४. माउ वीड उखेल्ने बेला भएको बोट पहिचान गर्ने । ५. माउ वीड पहिचान गर्ने । ६. जमिन मुनिबाट माउ गानो छुटाउने । ७. माउ गानो/वीड निकाल्ने । ८. निकालेका माउ वीडहरू संकलन गर्ने । ९. माउ वीडहरू सफा गर्ने । १०. सफा गरेका वीडहरू उचित ठाँउमा राख्ने वा प्रयोग गर्ने । ११. सावधानी अपनाउने । १२. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिइएको (Given): अदुवा बाली, डोको, नाम्लो, डालो</p> <p>कार्य: (Task):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● माउ वीड निकाल्ने । <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● माउ वीड निकाल्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।	<p>माउ वीड निकाल्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● माउ वीडको पहिचान ● माउ वीड बोट बाट छुटाउने तरिका ● माउ वीडको प्रयोग ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- माउ वीड छुटाउदा अदुवाको नयाँ गाना तथा विरुवा उखेल्न नहुने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : १घण्टा

कार्य (Task) ४ :मलखाद प्रयोग गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. बजारमा पाइने रसायनिक मलहरूको सूची तयार गर्ने । ३. रसायनिक मलहरू पहिचान गर्ने । ४. रसायनिक मलको आवश्यक मात्रा निकाल्ने । ५. आवश्यक मात्रामा रसायनिक मल नाप्ने वा जोख्ने । ६. अदुवा खेती भएको ठाँउमा जाने । ७. रसायनिक मल छर्ने वा बालीमा प्रयोग गर्ने । ८. सावधानी अपनाउने । ९. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिइएको (Given):</p> <p>अदुवा बाली, डोको, नाम्लो, डालो, रसायनिक मल, माना पाथी वा ढक, तराजु</p> <p>कार्य: (Task):</p> <p>रसायनिक मल प्रयोग गर्ने</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>रसायनिक मलको प्रयोग गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>रसायनिक मलको प्रयोग :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● बजारमा पाइने रसायनिक मलहरूको परिचय र प्रयोग ● अदुवा बालीको लागि सिफारिश गरिएको मल र मात्रा ● आवश्यक मलको मात्रा निकाल्ने विधि ● मल छर्ने/ प्रयोग गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- डोको, नाम्लो, डालो, रसायनिक मल, माना पाथी वा ढक, तराजु

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २.२५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) ५ : उकेरा लगाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. उकेरा लगाउने औजार लिने । ३. बाली लगाएको ठाँउमा जाने । ४. बोटमा मलखाद हालिसकेपछि बोटको फेदमा वरिपरि माटो उठाउने/राख्ने । ५. सबै बोटमा उकेरा लगाउने कार्य सम्पन्न गर्ने ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिइएको (Given):</u></p> <p>अदुवा बाली, कोदालो, कोदाली वा कुटो</p> <p><u>कार्य: (Task):</u></p> <p>उकेरा लगाउने</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>बोटको फेदमा वरिपरि माटो उठाई उकेरा लगाउने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>उकेरा लगाउने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● उकेरा लगाउने समय ● उकेरा लगाउने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- कोदालो, कोदाली वा कुटो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- उकेरा लगाई सकेको बोटमा गाना छोपेको हुने पर्ने ।
- बोटको जरा वा गानो नकाटिएको हुनुपर्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ६ : सिंचाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. पानीको स्रोत एकिकन गर्ने । ३. पानीको स्रोतबाट पानी अदुवा बालीमा ल्याउने ४. अदुवा बालीलाई आवश्यकता अनुसार समय समयमा पानी लगाउने/दिने । ५. सावधानी अपनाउने । ६. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिइएको (Given): अदुवा बाली, पानीका स्रोत, कुटो, कोदालो, पाइप</p> <p>कार्य: (Task): सिंचाई गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवा बालीमा सिंचाई गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>सिंचाई कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता ● पानीका स्रोतहरू ● सिंचाई गर्नुपर्ने अवस्था, समय र पटक ● सिंचाई गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- पानीका स्रोत, कुटो, कोदालो, पाइप

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- पानी जम्न नदिने ।
- अदुवाको गानो बगाउने गरी पानी नलगाउने ।
- होसियारी अपनाउने ।

सब मोड्युल ३.२ : रोग किराको व्यवस्थापन

समय : ४ घण्टा (सै)+ १० घण्टा (ब्या) = १४घण्टा

बर्णन (Description) यस मोड्युलमा अदुवा खेतीमा लाग्ने विभिन्न रोग किराहरुको उपचार र नियन्त्रण गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु (Objectives) :

यो मोड्युलको समापनपछि प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् ।

- पातको थोप्लेरोगको उपचार/नियन्त्रण गर्न ।
- अदुवा कुहाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्न ।
- अदुवाको बोट ओईलाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्न ।
- गवारोको उपचार/नियन्त्रण गर्न ।
- औसाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
- खुम्रेको उपचार/नियन्त्रण गर्न ।
- पात बेरुवाको उपचार/नियन्त्रण गर्न ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. पातको थोप्लेरोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
२. अदुवाको गानो कुहिने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
३. अदुवाको बोट ओईलाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
४. गवारोको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
५. औसाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
६. खुम्रेको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।
७. पात बेरुवाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य विश्लेषण(Task Analysis)

(रोगकिराको व्यवस्थापन)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) १ : पातको थोप्ले रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. पातको थोप्ले रोगका लक्षणहरूको सूची तयार गर्ने ।</p> <p>३. पातको थोप्ले रोगका लक्षणहरू पहिचान गर्ने ।</p> <p>४. बिगार/नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>५. रोग रहित वीड रोप्ने ।</p> <p>६. पानी निकासको राम्रो प्रबन्ध गर्ने ।</p> <p>७. रोगी भाग विरुवा हटाउने ।</p> <p>८. हटाएको रोगी भाग डढाउने वा नष्ट गर्ने ।</p> <p>९. व्यक्तिगत सुरक्षाका साधनहरूको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>१०. सिफारिश गरेको मात्रामा रसायनिक विषादी तयार गर्ने ।</p> <p>११. रासायनिक विषादी/औषधी छर्कने/प्रयोग गर्ने ।</p> <p>१२. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>१३. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिईएको (Given):</p> <p>रोग लागेको बाली, रसायनिक विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग</p> <p>कार्य (Task):</p> <p>पातको थोप्ले रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> पातको थोप्ले रोगको पहिचान गरेको । पातको थोप्ले रोगको उपचार/नियन्त्रणका उपायहरू अबलम्बन गरेको । 	<p>पातको थोप्ले रोगको उपचार/नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> रोगको पहिचान रोगका लक्षणहरू रोकथामका उपायहरू रसायनिक विषादी/औषधी: बोर्डेक्स मिक्स्चर, मान्कोजेब प्रयोग गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- रसायनिक विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक विषादीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task)२ : अदुवाको गानो कुहिने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. अदुवा कुहाउने रोगका लक्षणहरूको सूची तयार गर्ने ।</p> <p>३. अदुवा कुहाउने रोगका लक्षणहरू पहिचान गर्ने ।</p> <p>४. बिगार/नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>५. रोग नलागेको वीउ अदुवा रोप्ने ।</p> <p>६. पानी निकासको राम्रो प्रबन्ध गर्ने ।</p> <p>७. वीउ भण्डारण गर्नु पूर्व वीउको उपचार गर्ने ।</p> <p>८. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>९. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p><u>दिईएको (Given):</u> रोग लागेको बाली, विषादी/औषधी, बाल्टिन, जग</p> <p><u>कार्य (Task):</u> अदुवा कुहाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> अदुवा कुहाउने रोगको पहिचान गरेको । अदुवाको वीउको उपचार गरेको । 	<p>अदुवा कुहाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> रोगको पहिचान रोगका लक्षणहरू रोकथामका उपायहरू गानो कुहिने रोगको उपचारको लागि रसायनिक विषादी/औषधी : डाइथेन एम ४५ गानो कुहिने रोगका उपचार गर्ने तरिका रोकथामका उपायहरू सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- रसायनिक विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक विषादीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ३ : अदुवाको बोट ओईलाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. अदुवा ओईलाउने रोगका लक्षणहरूको सूची तयार गर्ने ।</p> <p>३. अदुवा ओईलाउने रोगका लक्षणहरू पहिचान गर्ने</p> <p>४. बिगार/नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>५. निरोगी वीड अदुवा रोप्ने ।</p> <p>६. रोगी विरुवा हटाउने ।</p> <p>७. हटाएको रोगी भाग डढाउने वा नष्ट गर्ने ।</p> <p>८. व्यक्तिगत सुरक्षाका साधनहरूको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>९. रोग देखा परेपछि ड्याङ्गलाई बोर्डेक्स मिक्स्चरले ड्रेन्चगर्ने ।</p> <p>१०. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>११. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिईएको (Given):</p> <p>रोग लागेको वाली, रसायनिक विषादी/औषधी, वाल्टिन, पानी, जग</p> <p>कार्य (Task):</p> <p>अदुवा ओईलाउने रोगको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> अदुवा ओईलाउने रोगको पहिचान गरेको । अदुवा ओईलाउने रोगको उपचार/नियन्त्रणका उपाय हरु अवलम्बन गरेको । 	<p>अदुवा ओईलाउने रोगको उपचार नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> रोगको पहिचान रोगका लक्षणहरू रोकथामका उपायहरू विषादी/औषधी : बोर्डेक्स मिक्स्चर प्रयोग गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- सायनिक विषादी/औषधी, स्प्रेयर, वाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक विषादीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ४ : गवारोको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. गवारोको पहिचान गर्ने ।</p> <p>३. बिगारको प्रकृति वा नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>४. व्यक्तिगत सुरक्षाका साधनहरूको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>५. गवारो नियन्त्रण गर्ने विषादी पहिचान गर्ने ।</p> <p>६. विषादी तयार गर्ने ।</p> <p>७. गवारो लागेको भाग राम्रोसंग भिज्ने गरी विषादी छर्कने ।</p> <p>८. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>९. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिईएको (Given):</p> <p>रोग लागेको बाली, विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग</p> <p>कार्य (Task):</p> <ul style="list-style-type: none"> गवारोको उपचार/नियन्त्रण गर्ने । <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> गवारोको पहिचान गरेको । गवारो लागेको भाग राम्रोसंग भिज्ने गरी विषादी छर्केको । 	<p>गवारोको उपचार/ नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> गवारोको पहिचान बिगारको प्रकृति/नोक्सानी रोकथामका उपायहरू विषादी/औषधी : सिफारिश गरिएको मात्रा तयार गर्ने र प्रयोग गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक विषादीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ५ : औसाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. औसाको पहिचान गर्ने</p> <p>३. औसाले गर्ने बिगारको प्रकृति वा नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>४. व्यक्तिगत सुरक्षाका साधनहरूको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>५. औसा नियन्त्रण गर्ने विषादी पहिचान गर्ने ।</p> <p>६. विषादी तयार गर्ने ।</p> <p>७. विषादीको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>८. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>९. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिईएको (Given): रोग लागेको बाली, विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग</p> <p>कार्य (Task):</p> <ul style="list-style-type: none"> औसाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने । <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> औसाको पहिचान गरेको । औसाको उपचार/नियन्त्रणका उपाय हरु अबलम्बन गरेको । औसा नियन्त्रणको लागि विषादीको प्रयोग गरेको । 	<p>औसाको उपचार/नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> औसाको पहिचान बिगारको प्रकृति/नोक्सानी रोकथामका उपायहरू विषादी / औषधी : मिथाइल पाराथियन, सिफारिश गरिएको मात्रा, तयार गर्ने र प्रयोग गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक बिषदीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ६ : स्केल (खुम्मे) को उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. स्केलको पहिचान गर्ने</p> <p>३. स्केलले गरेको बिगार/नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>४. व्यक्तिगत सुरक्षाका साधनहरूको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>५. विषादी पहिचान गर्ने ।</p> <p>६. विषादी तयार गर्ने ।</p> <p>७. विषादी गर्ने ।</p> <p>८. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>९. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिईएको (Given): रोग लागेको बाली, विषादी/ औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग</p> <p>कार्य (Task): स्केल (खुम्मे)को उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● स्केलको पहिचान गरेको । ● स्केलको उपचार/ नियन्त्रणका उपाय हरु अबलम्बन गरेको । ● स्केल (खुम्मे) को उपचार/नियन्त्रण को लागि उपयुक्त मात्रामा विषादी प्रयोग गरेको । 	<p>स्केल (खुम्मे)को उपचार/नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● स्केलको पहिचान ● बिगारको प्रकृति/नोक्सानी ● रोकथामका उपायहरू ● विषादी/ औषधी : मालाथियन/ डाईमेथोएट सिफारिश गरिएको मात्रा, तयार गर्ने र प्रयोग गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- विषादी/ औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक विषादीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ७ : पात बेरुवाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने ।</p> <p>पहिचान</p> <p>२. क्याटरपिलर (पात बेरुवा) को पहिचान गर्ने ।</p> <p>३. पात बिरुवाले गरेको बिगार/नोक्सानी पहिचान गर्ने ।</p> <p>नियन्त्रण तथा उपचार</p> <p>४. व्यक्तिगत सुरक्षाका साधनहरूको प्रयोग गर्ने ।</p> <p>५. विषादी पहिचान गर्ने ।</p> <p>६. विषादी तयार गर्ने ।</p> <p>७. विषादी छर्कने ।</p> <p>८. सावधानी अपनाउने ।</p> <p>९. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिईएको (Given):</p> <p>रोग लागेको बाली, विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग</p> <p>कार्य (Task):</p> <p>पात बेरुवाको उपचार/नियन्त्रण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> पात बेरुवाको पहिचान गरेको । पात बेरुवाको उपचार/नियन्त्रणका उपाय हरु अबलम्बन गरेको । 	<p>पात बेरुवाको उपचार/नियन्त्रण :</p> <ul style="list-style-type: none"> पहिचान, लक्षण बिगारको प्रकृति/नोक्सानी रोकथामका उपायहरू विषादी/औषधी : मालाथियन सिफारिश गरिएको मात्रा, तयार गर्ने र प्रयोग गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- विषादी/औषधी, स्प्रेयर, बाल्टिन, पानी, जग

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- रसायनिक विषादीको प्रत्यक्ष सम्पर्क बाट बच्ने ।
- होसियारी अपनाउने ।

सव मोड्युल ३.३ : बाली भित्र्याउने कार्य

समय : २ घण्टा (सै)+ ८ घण्टा (ब्या) = १० घण्टा

बर्णन (Description): यस मोड्युलमा अदुवा बाली भित्र्याउने गरिने कार्यहरूसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु (Objectives) :

यो मोड्युलको समापनपछि प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् ।

- बोट हटाउने ।
- अदुवा खन्ने ।
- अदुवा सफा गर्ने/धुने ।
- अदुवा सुकाउने/ओभानो बनाउने ।
- ग्रेडिड गर्ने ।
- वीउ भण्डारण गर्ने ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. बोट हटाउने ।
२. अदुवा खन्ने ।
३. अदुवा सफा गर्ने/धुने ।
४. अदुवा सुकाउने/ओभानो बनाउने ।
५. ग्रेडिड गर्ने ।
६. वीउ भण्डारण गर्ने ।

कार्य विश्लेषण(Task Analysis)

(बाली भित्र्याउने कार्य)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) १ : बोट हटाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. वाली भित्र्याउने बेला भए नभएको पहिचान गर्ने ३. भित्र्याउने बेला भएको अदुवाको जमिन माथिको भाग हटाउने । ४. हटाएको बोट संकलन गर्ने । ५. संकलित वस्तुहरूको उचित व्यवस्थापन गर्ने । ६. सावधानी अपनाउने ।	<p><u>दिईएको (Given):</u></p> <p>अदुवा वाली, काट्ने औजार, हसियाँ</p> <p><u>कार्य (Task):</u></p> <p>बोट हटाउने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● भित्र्याउने बेला भएको अदुवाको जमिन माथिको भाग हटाउने कार्य सम्पन्न गरेको ।	<p>बोट हटाउने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता र महत्व ● पाकेको अदुवाको पहिचान ● अदुवाको बोट हटाउने विधि ● सुकेका बोटहरूको व्यवस्थापन विधि ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- काट्ने औजार, हसियाँ, डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : २.५ घण्टा

कार्य (Task) २ : अदुवा खन्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. कोदालो कोदाली, कुटो लिने । ३. अदुवाको बोट हटाएको ठाँउमा अदुवाको गानो नकाटिने गरी खन्ने । ४. अदुवाको गानोहरू निकाल्ने । ५. निकालेका गानाहरू संकलन गर्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<u>दिईएको (Given):</u> अदुवा वाली, खन्ने औजार <u>कार्य (Task):</u> अदुवा खन्ने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> अदुवाको गानो नकाटिने गरी अदुवा खन्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।	अदुवा खन्ने कार्य : <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा अदुवा खन्ने र संकलन गर्ने तरिका सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- कोदालो, कोदाली, कुटो, डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १.७५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : १.५ घण्टा

कार्य (Task) ३ : अदुवा सफा गर्ने/धुने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. सफा पानी लिने । ३. खनेकोसफा गर्नु पर्ने अदुवा लिने । ४. अदुवालाई सफा पानीले धुने । ५. गानोमा टासिएको माटो हटाउने । ६. कुहिएको गानो हटाउने । ७. चोट लागेको वा काटिएको गानोलाई अलग गर्ने । ८. पानीले पटक पटक धोएर अदुवा सफा बनाउने । ९. सफा अदुवालाई सुकाउने । १०. सावधानी अपनाउने । ११. रेकर्ड राख्ने । 	<p><u>दिईएको (Given):</u></p> <p>अदुवा, पानी, भाँडो</p> <p><u>कार्य (Task):</u></p> <p>अदुवासफा गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u></p> <p>माटो, कुहिएको भाग र काटिएको गानो रहित अदुवा सफा गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>अदुवा सफा गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता तथा महत्व ● अदुवा सफा गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- पानी, भाँडो, डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ४ : अदुवा सुकाउने/ओभानो बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. अदुवा लिने । ३. अदुवा सफा गर्ने । ४. अदुवा ओभाउन दिने । ५. छाँयामा अदुवा सुकाउने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<u>दिईएको (Given):</u> अदुवा, सुकाउने मान्द्रो <u>कार्य (Task):</u> अदुवा सुकाउने/ओभानो बनाउने । <u>मापदण्ड (Standard):</u> अदुवा सुकाउने कार्य सम्पन्न गरेको ।	अदुवा सुकाउने/ओभाउने कार्य : <ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता ● तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- मान्द्रो, भाँडो, डोको, नाम्लो, डालो

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १.२५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ५ : ग्रेडिड गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. अदुवाका विभिन्न ग्रेडहरू तय गर्ने । ३. एकैनासका अदुवाहरू एक ठाउँमा राख्ने । ४. ग्रेड अनुसार अदुवा अलग पार्ने । ५. अलग अलग ग्रेडका अदुवालाई छुट्टाछुट्टै थुपार्ने । ६. अलग अलग ग्रेडका अदुवालाई प्याकेज गर्ने । ७. ग्रेड अनुसारको प्याकेजमा लेबल टाँस्ने/लेख्ने । ८. सावधानी अपनाउने । ९. रेकर्ड राख्ने ।	<p><u>दिईएको (Given):</u> अदुवा, प्याकेज गर्ने सामग्री</p> <p><u>कार्य (Task):</u> ग्रेडिड गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u> एकैनासका अदुवाहरू एक ठाउँमा हुने गरी अदुवा ग्रेडिङ्ग गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>ग्रेडिड गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता ● तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- मान्द्रो, भाँडो, डोको, नाम्लो, डालो, बोरा, प्लाष्टिक ।

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.२५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task)६ : वीउ भण्डारण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रशिक्षण ग्रहण गर्ने । २. वीउको लागि स्वस्थ अदुवा छनौट गर्ने । ३. छनौट गरेका अदुवा लिने । ४. वीउको उपचार गर्ने । ५. वीउ भण्डारणका लागि छहारी मुनि खाडल बनाउने । ६. उक्त खाडलमा वीउ भण्डारण गर्ने । ७. परालले छाएको छानोमुनि वीउको भण्डारण गर्ने । ८. सावधानी अपनाउने । ९. रेकर्ड राख्ने । 	<p><u>दिईएको (Given):</u> अदुवा, भण्डारण गर्ने स्थान</p> <p><u>कार्य (Task):</u> वीउ भण्डारण गर्ने ।</p> <p><u>मापदण्ड (Standard):</u> अदुवाको वीउ भण्डारण गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>वीउ भण्डारण गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● भण्डारण गर्ने तरिका: <ul style="list-style-type: none"> ○ खाडल खनेर ○ छानोबनाएर ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- खन्ने औजार, भण्डारण गर्न प्रयोग हुने सामग्रीहरू

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

मोड्युल ४ : अदुवाको प्रसोधन

समय : ९ घण्टा (सै) + ३७घण्टा (ब्या) = ४६घण्टा

वर्णन(Description): यसमा अदुवाका विभिन्न परिकारहरु तयारी र बजारिकरणसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्य (Objective) :

यस मोड्युलको अन्त्यमा प्रशिक्षार्थीहरुले निम्न कार्य गर्न सक्षम हुनेछन् :

- अदुवाका परिकार तयार गर्न ।
- अदुवा तथा अदुवाका परिकारहरुको बजारिकरण गर्न ।

सब- मोड्युलहरु(Sub modules) :

१. अदुवाको परिकार
२. बजारिकरण

सब-मोड्युल ४.१ : अदुवाको परिकार

समय : ६ घण्टा (सै)+ ३० घण्टा (ब्या) = ३६घण्टा

वर्णन(Description): यसमा अदुवाबाट तयार हुने विभिन्न परिकारहरुसंग सम्बन्धितज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्य (Objective) :

यो मोड्युलको अन्त्यमा प्रशिक्षार्थीहरु निम्न कार्य गर्न सक्षम हुनेछन् :

- अदुवाको केण्डी बनाउन ।
- अदुवाको सुठो बनाउन ।
- अदुवाको अचार बनाउन ।
- अदुवाको स्क्वास बनाउन ।
- अदुवाको धुलो (जिन्जर पाउडर) बनाउन ।
- अदुवाको पाँउ बनाउन ।

कार्यहरु (Tasks) :

१. अदुवा केण्डी बनाउने ।
२. सुठो बनाउने ।
३. अदुवाको पेष्ट/अचार बनाउने ।
४. अदुवा र लसुनको अचार बनाउने ।
५. स्क्वास बनाउने ।
६. अदुवाको धुलो (जिन्जर पाउडर) बनाउने ।
७. पाउँ बनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

(अदुवाका उत्पादन/परिकार)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १६ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : १५ घण्टा

कार्य (Task) १ : अदुवा क्याण्डी बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<p>७. ताजा अदुवा सफा पानीले धोई बोक्रा फाल्ने ।</p> <p>८. बोक्रा फालेको अदुवालाई टुक्रयाउने ।</p> <p>९. अदुवाका टुक्राहरूलाई नुन पानीमा एक रात(१२ घन्टा) डुबाउने ।</p> <p>१०. अदुवाबाट नुनिलोपना नहटुन्जेल ३-४ पटक सम्म सफा पानीमा धुने ।</p> <p>११. साईट्रीक एसिड मिसाउने ।</p> <p>१२. अदुवालाई पानीमा कमलो नहुन्जेल पकाउने ।</p> <p>१३. पाकि सकेपछि छान्नीबाट छानेर अदुवा अलग गर्ने ।</p> <p>१४. २-३ पटक धोएर टुक्रा बाहिरको अमिलोपना घटाउने ।</p> <p>१५. विभिन्न ब्रिक्सको चिनीको चास्नीमा पकाउदै २४ घण्टासम्म सोही भाडोमा क्रमसः राख्ने ।</p> <p>१६. अदुवाको टुक्रा र चास्नी केहि तताएपछि अदुवाको टुक्रा छानेर अलग पार्ने ।</p> <p>१७. ती अदुवाका टुक्राहरूलाई ट्रेमा राखि घाममा ४ घण्टा वा ड्रायरमा २ घण्टा सुकाउने ।</p> <p>१८. सुकेको टुक्राहरू माथि चिनीको धुलो छर्ने र टुक्राहरूमा लपेट्ने ।</p> <p>१९. क्याण्डी प्याकेजिङ्ग र लेवलिङ्ग गर्ने ।</p> <p>२०. रेकर्ड राख्ने ।</p>	<p>दिइएको (Given): अदुवा, काठको धारिलो टुक्रा वा चक्कु, , साईट्रीक एसिड, चीनी, नुन, प्रसेर कुकर, डेक्ची, ड्रायर वा मान्द्रो, रेफ्रेक्टोमिटर, ट्रे, प्लाष्टिक, लेवल</p> <p>कार्य:(Task): अदुवा क्याण्डी बनाउने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवाको क्याण्डी तयार गरेको ।</p>	<p>अदुवा क्याण्डी :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● उपयोगिता ● विभिन्न ब्रिक्सको चास्नी बनाउने तरिका ● क्याण्डी बनाउने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कलिलो ताजा अदुवा, चिनी, साईट्रीक एसिड, नुन,स्टोभ, प्रेसर कुकर, डेक्ची ,छान्नी, मलमल कपडा, ट्रे, प्लाष्टीक डिब्बाहरू, प्लाष्टीक ब्यागहरू, प्लाष्टीक सिलिङ्ग मेशिन, लेवलहरू, तौलने ब्यालेन्स, रेफ्रेक्टोमिटर, सिल गर्ने मेसिन

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- चोट पटक लाग्न बाट होसियार हुने ।
- आगो तथा तातोले पोल्नबाट बच्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) २ : सुठो बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. अदुवा भित्र्याउने । २. कुहिएको र रोगी गाना हटाउने । ३. राम्रो र स्वस्थ गाना छान्ने । ४. छानेको गानालाई पानीमा डुबाएर राख्ने । ५. काठको धारिलो टुक्राले बोक्रा खुर्कने । ६. अदुवाको गाना सफा गर्ने । ७. सफा गानालाई घाममा सुकाउने । ८. यसरी सुकेको गानालाई खस्रो मान्द्रोमा घोटेर सफा गर्ने । ९. चुन पानीमा डुबाउने । १०. पुनः घाममा सुकाउने । ११. प्लाष्टिकमा प्याकिङ्ग गर्ने । १२. भण्डारण गर्ने । १३. बजारमा विक्रिको लागि पठाउने । १४. रेकर्ड राख्ने ।	दिइएको (Given): अदुवा, काठको धारिलो टुक्रा, मान्द्रो, चुन, प्लाष्टिक, कार्य:(Task): <ul style="list-style-type: none"> सुठो बनाउने । मापदण्ड (Standard): <ul style="list-style-type: none"> अदुवाको सुठो तयार गरेको । 	सुठो : <ul style="list-style-type: none"> परिचय प्रयोग बनाउने तरिका सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

अदुवा, पानी, काठको धारिलो टुक्रा, मान्द्रो, चुन, प्लाष्टिक,

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/precautions):

- कुहिएको र रोगी गाना हटाउनु पर्ने ।
- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- बोक्रा खुर्कदा सावधानी अपनाउनु पर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १घण्टा

व्यावहारिक : ३घण्टा

कार्य (Task) ३ : अदुवाको पेष्ट/अचार बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. कलिलो अदुवा सफा पानीमा धोएर बोक्रा फाल्ने । २. सिलौटोमा थिचेर वा मेसिनको सहायताले पेष्ट (लेदो) बनाउने । ३. चौडा मुख भएको कराहीमा तोरीको तेल राखेर सवै मसलाहरू पकाउने । ४. अदुवाको पेष्टलाई पकाउने (फ्राई) गर्ने । ५. पेष्टमा भएको पानी कम्तीमा ५०% हटाउने । ६. धुलो मसलाहरू भएमा पकाउने समयमा क्रमस धुलो मसलाहरू मिसाउँदै पकाउँदै जाने ७. अन्तमा साईट्रीक एसिड पनि मिसाउने । ८. आगोबाट बाहिर निकाल्ने । ९. निर्मलिकृत पानीमा परीरक्षकको घोल तयार गर्ने । १०. सेलाएको पेष्टमा राम्रोसंग परीरक्षकको घोल मिलाउने । ११. प्लाष्टिकमा प्याकिङ्ग गर्ने । १२. भण्डारण गर्ने । १३. बजारमा विक्रीको लागि पठाउने । १४. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको (Given):</p> <p>अदुवा, सिलौटो/पेष्ट बनाउने मेसिन, कराही, स्टोभ, मसलाहरू, प्लाष्टिक, लेबल</p> <p>कार्य:(Task):</p> <p>अदुवाको पेष्ट अचार बनाउने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>अदुवाको पेष्ट अचार तयार गरेको ।</p>	<p>अदुवाको पेष्ट अचार :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● बनाउने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

सामग्री:अदुवा पेष्ट, तोरी तेल, साईट्रीक एसिड, परिरक्षक(KMS), बोटल सिलिड मेसिन मसलाहरू:जिरा, धनिया, मेथी, ज्वानो, सोफ, खुर्सानी, बेसार, नुन,

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- बोक्रा खुर्कदा सावधानी अपनाउनु पर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १घण्टा

व्यावहारिक : ३घण्टा

कार्य (Task) ४ : अदुवा र लसुनको अचार बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. अदुवाको गानोहरू सफा पानीले धुने । २. बोक्रा फाल्ने । ३. पातलो चाना काट्ने । ४. लसुनको केस्रालाईचिरेर २-३ भाग गर्ने । ५. अदुवा, लसुन र नुन मिसाई मल्ने । ६. घाममा सुकाउने । ७. तेल तताउने । ८. सेलाएपछि सबै मसलाहरू र अदुवा लसुन राम्ररी मोल्ने । ९. साईट्रीक एसीड पनि मिसाउने । १०. ढुसी आउन बाट बचाउन अचारमा परीरक्षक मिसाउने । ११. अचारलाई सफा र निर्मलिकरण गरेको बोतलमा खँदिर राख्ने । १२. बिक्रो सिल गर्ने । १३. आकर्षक लेबल लगाउने । १५. भण्डारण गर्ने । १६. बजारमा विक्रिको लागि पठाउने । १४. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको (Given):</p> <p>अदुवा, लसुन, नुन, कराही, स्टोभ, मसलाहरू, प्लाष्टिक, लेबल</p> <p>कार्य:(Task):</p> <p>अदुवा र लसुनको अचार बनाउने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>अदुवा र लसुनको अचार तयार गरेको ।</p>	<p>अदुवा र लसुनको अचार :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● बनाउने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

सामग्री : ताजा अदुवा चाना, लसुन केश्रा, साईट्रीक एसीड, परिरक्षक (KMS), बोतल सिलिड मेसिन

मसलाहरू : जिरा, धनिया, रायो, खुर्सानी, ज्वानो, सोंफ, बेसार, नुन, तोरीतेल

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- कुहेको र रोगी गाना हटाउनु पर्ने ।
- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- बोक्रा खुर्कदा सावधानी अपनाउनु पर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १घण्टा

व्यावहारिक : ३घण्टा

कार्य (Task) ५ : अदुवाको सर्वत (स्क्वास) बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. ताजा अदुवालाई सफा गर्ने । २. ताजा अदुवाको रस निकाल्ने । ३. चास्नी तयार गर्ने । ४. चास्नी तयार भएपछि मलमलको कपडाले छानेर अर्को भाँडोमा राख्ने । ५. अदुवाको रस र चास्नी मिसाउने । ६. सर्वतको लागि साईट्रीक एसिड, परिरक्षक र खाने रङ्ग आवश्यकता अनुसार मिसाई राम्ररी घोल्ने । ७. बोतल निर्मलिकरण गर्ने । ८. बोतलमा सर्वत भर्ने ९. बिको सिल गर्ने । १०. लेबल लगाउने । ११. भण्डारण गर्ने । १२. बजारमा विक्रीको लागि पठाउने । १३. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको (Given): अदुवा, डेक्की, बोतल, लेबल</p> <p>कार्य:(Task):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अदुवाको सर्वत (स्क्वास) बनाउने । <p>मापदण्ड (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अदुवाको सर्वत तयार गरेको । 	<p>अदुवाको सर्वत :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● बनाउने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

कलिलो अदुवाको गानाहरू, चिनी, मलमलको कपडा, साईट्रीक एसिड, बोतल सिलिड मेसिन, परिरक्षक(KMS, Potassium Metabisulphate)

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- कुहेको र रोगी गाना हटाउनु पर्ने ।
- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : २.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : २ घण्टा

कार्य (Task) ६ : अदुवाको धुलो (जिन्जर पाउडर) बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. अदुवा सफा गर्ने । २. अदुवाको चाना/टुक्रा बनाउने । ३. चाना/टुक्रा अदुवालाई सुकाउने । ४. सुकेका अदुवाका चाना/टुक्राहरूलाई पिस्ने । ५. पिसेको अदुवाको धुलोलाई छान्ने । ६. छान्नेको अदुवाको धुलो/पाउडरको प्याकेट बनाउने । ७. लेबल लगाउने । ८. भण्डारण गर्ने । ९. बजारमा विक्रिको लागि पठाउने । १०. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको (Given):</p> <p>अदुवा, काट्ने औजार, पिसानी मेसिन, छान्नी, ड्रायर, प्लाष्टिक प्याकेज, लेबल</p> <p>कार्य:(Task):</p> <p>अदुवाको धुलो (जिन्जर पाउडर) बनाउने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard):</p> <p>अदुवाको धुलो/पाउडर तयार गरेको ।</p>	<p>अदुवाको धुलो पाउडर :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● बनाउने तरिका : <ul style="list-style-type: none"> ○ चाना/टुक्रा बनाउने ○ सुकाउने ○ पिस्ने ○ छान्ने ○ प्याकिङ्ग ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू(Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा, काट्ने औजार, पिसानी मेसिन, छान्नी, ड्रायर, प्लाष्टिक प्याकेज, लेबल

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- कृहेको र रोगी गाना हटाउनु पर्ने ।
- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : १घण्टा

व्यावहारिक : २घण्टा

कार्य (Task) ७ :अदुवाको पाउँ बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक सामग्री, उपकरण संकलन गर्ने । २. ताजा अदुवा सफा पानीले धुने । ३. अदुवाको क्याण्डी तयारगर्ने । ४. क्याण्डी तयार भएको भाडोको लेदो छुट्याउने ५. उक्त लेदोमा आवश्यकता अनुसार अमिलो वा गुलियो वा दुबै मिलाउने । ६. पाँउ तयार गर्ने । ७. प्लाष्टिकमा प्याक गर्ने । ८. लेवलिङ्ग गर्ने । ९. भण्डारण गर्ने । १०. विक्री गर्ने । ११. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिइएको (Given): अदुवा, काठको धारिलो टुक्रा वा चक्कु, , साईट्रीक एसिड, चीनी, नुन, प्रसेर कुकर, डेक्ची, ड्रायर वा माट्रो, रेफ्रेक्टोमिटर, ट्रे, प्लाष्टिक, लेबल</p> <p>कार्य:(Task): अदुवाको पाँउ बनाउने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवाको पाँउ तयार गरेको ।</p>	<p>अदुवा पाँउ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● पाँउ बनाउने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

क्याण्डीका लागि आवश्यक सामग्री:

कलिलो ताजा अदुवा, चिनी, साईट्रीक एसिड, नुन

अन्य तयारी सामग्री :स्टोभ, प्रेसर कुकर, डेक्ची, छान्नी, मलमल कपडा, ट्रे, प्लाष्टिक डिब्बाहरू, प्लाष्टिक ब्यागहरू, प्लाष्टिक सिलिङ्ग मेशिन, लेवलहरू, तौलने ब्यालेन्स, रेफ्रेक्टोमिटर, डिब्बाको मुख सिल गर्ने मसिन

सुरक्षा/सावधानीहरू(Safety/precautions):

- सफा पानीको प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- चोट पटक लाग्न बाट होसियार हुने ।
- आगो तथा तातोले पोल्नबाट बच्ने ।

सव मोड्युल ४.२ : बजारिकरण

समय : ३ घण्टा (सै)+ ७ घण्टा (ब्या) = १०घण्टा

बर्णन (Description): यस मोड्युलमा अदुवाका उत्पादन/परिकारहरूको बजारिकरणसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरू (Objectives) :

यो मोड्युलको समापनपछि प्रशिक्षार्थीहरू निम्न कार्य गर्न समर्थ हुनेछन् ।

- बजार पहिचान गर्ने ।
- बजार माग संकलन गर्ने ।
- प्याकिङ गर्ने ।
- लेवलिङ गर्ने ।
- उत्पादनको प्रचार प्रसार गर्ने ।
- मूल्य निर्धारण गर्ने ।
- भण्डारण गर्ने ।
- बिक्रि गर्ने ।

कार्यहरू (Tasks) :

१. बजार पहिचान गर्ने ।
२. बजार माग संकलन गर्ने ।
३. प्याकिङ गर्ने ।
४. लेवलिङ गर्ने ।
५. उत्पादनको प्रचार प्रसार गर्ने ।
६. मूल्य निर्धारण गर्ने ।
७. भण्डारण गर्ने ।
८. बिक्रि गर्ने ।

कार्य विश्लेषण(Task Analysis)

(बजारिकरण)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.५ घण्टा

कार्य (Task) १ : बजार पहिचान गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. अदुवा-बजार सर्वेक्षणको योजना बनाउने । २. योजना अनुसार बजार सर्वेक्षण गर्ने । ३. अदुवाको बजार पत्ता लगाउने । ४. अदुवाको प्रमुख बजारका क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने । ५. रेकर्ड राख्ने ।	दिईएको (Given): बजार सर्वेक्षण योजनाको नमूना कार्य (Task): बजार पहिचान गर्ने । मापदण्ड (Standard): अदुवाको बजार पहिचान गरेको ।	बजार पहिचान गर्ने कार्य : <ul style="list-style-type: none"> ● बजारको अवधारणा र महत्व ● बजार सर्वेक्षण योजना :<ul style="list-style-type: none"> ○ योजनामा समावेश हुनुपर्ने क्रियाकलापहरू ○ योजनाको नमूना ● सर्वेक्षण प्रक्रिया

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):
कलम, कापी, स्केल

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.५ घण्टा

कार्य (Task) २ : बजार माग संकलन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. पहिचान गरेको बजारमा जाने । २. उपभोक्ताहरूको सूची बनाउने । ३. माग संकलन फाराम तयार गर्ने । ४. उपभोक्ताहरूसँग सम्पर्क राख्ने । ५. अदुवाको माग पत्ता लगाउने । ६. अदुवाको माग संकलन गर्ने । ७. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिईएको (Given): बजार मागको नमूना</p> <p>कार्य (Task): बजार माग संकलन गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवाको माग संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>बजार माग संकलन गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● बजार मागको अवधारणा र महत्व ● माग संकलन विधि ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कलम, कापी, स्केल, माग संकलन फाराम

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ३ : प्याकिङ गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. उपभोक्ताहरूको माग अनुसारको सूची बनाउने । २. माग अनुसारका विभिन्न तौलका प्याकेट निर्धारण गर्ने । ३. प्याकेजिङ सामग्री तयार गर्ने । ४. अदुवा वा अदुवाका परिकारहरू जोख्ने । ५. जोखेको अदुवा वा अदुवाका परिकारहरू निर्धारित प्याकेटमा राख्ने । ६. विभिन्न तौलका प्याकेटहरू तयार गर्ने । ७. प्याकेटलाई सिल गर्ने । ८. सावधानी अपनाउने । ९. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिईएको (Given): अदुवा, अदुवाका परिकार, माग फाराम, प्याकेजिङ सामग्री,</p> <p>कार्य (Task): प्याकिङ गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवा तथा अदुवाका परिकारहरूको प्याकिङ गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>प्याकिङ गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● प्याकिङ गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अदुवा, अदुवाका परिकारहरू, माग फाराम, प्याकेजिङ सामग्री,

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : १.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : १ घण्टा

कार्य (Task) ४ : लेबलिङ्ग गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्याकेजिङ्ग गरिएका अदुवा वा अदुवाका परिकारहरूका प्याकेटहरू लिने । २. लेबलहरू लिने । ३. लेबलमा लेख्नु पर्ने सूचनाहरू लेख्ने । ४. लेखिएका लेबलहरू सम्बन्धित प्याकेटहरूमा टाँस्ने/राख्ने । ५. प्याकेटलाई सिल गर्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिईएको (Given): प्याकेजिङ्ग गरिएको अदुवा वा अदुवाका परिकारहरू, लेबलिङ्ग सामग्री</p> <p>कार्य (Task): लेबलिङ्ग गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवा तथा अदुवाका परिकारहरूको प्याकिङ्गमा लेबलिङ्ग गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>लेबलिङ्ग गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● लेबलमा राख्नु पर्ने सूचनाहरू/विवरण ● लेबलिङ्ग गर्ने तरिका ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- लेबलिङ्ग सामग्री

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.७५ घण्टा

कार्य (Task) ५ : उत्पादनको प्रचार प्रसार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. प्रचार प्रसारकोको लागि सूचना तयार गर्ने । २. प्रचार प्रसार गर्ने माध्यमको पहिचान गर्ने । ३. छापामा माध्यम (पत्र पत्रिका) द्वारा प्रचार प्रसार गर्ने ४. विद्युतीय माध्यम (रेडियो, एफ.एम., टेलिभिजन) द्वारा प्रचार प्रसार गर्ने । ५. सूचना प्रकाशन तथा प्रसार भए नभएको यकिन गर्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिईएको (Given): प्रचार प्रसारको सूचना</p> <p>कार्य (Task): उत्पादनको प्रचार प्रसार गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवा तथा अदुवाका परिकारहरूको प्रचार प्रसार गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>उत्पादनको प्रचार प्रसार गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● प्रचार प्रसारमा राख्ने सूचनाहरू/विवरण ● सूचना तयार गर्ने तरिका ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- कापी, कलम

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १.५ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : १.२५ घण्टा

कार्य (Task) ६ : मूल्य निर्धारण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. अदुवा उत्पादनको लागत हिसाब गर्ने । २. बजारमा अदुवाको विद्यमान मूल्य अध्ययन गर्ने । ३. लागत र बजार मूल्यको आधारमा मूल्य निर्धारण गर्ने । ४. नाफा समावेश गरी अदुवाको मूल्य निर्धारण गर्ने । ५. विभिन्न ग्रेड अनुसारको मूल्य निर्धारण गर्ने । ६. सावधानी अपनाउने । ७. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिईएको (Given): बजार मूल्य, लागत,</p> <p>कार्य (Task): मूल्य निर्धारण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवा तथा अदुवाका परिकारहरूको मूल्य निर्धारण गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>मूल्य निर्धारण गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● मूल्य निर्धारण प्रक्रिया ● सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- कापी, कलम, क्यालकुलेटर

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.७५ घण्टा

कार्य (Task) ७ : भण्डारण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
१. भण्डार कोठाको छनौट गर्ने । २. अदुवा भण्डार कोठाको व्यवस्था गर्ने । ३. भण्डार कोठा सफा गर्ने । ४. भण्डार कोठा तयार गर्ने । ५. ताजा अदुवा भण्डारण गर्ने । ६. सुठो भण्डारण गर्ने । ७. अदुवाका केण्डी भण्डारण गर्ने । ८. अदुवाको अचार भण्डारण गर्ने । ९. अदुवाको धुलो भण्डारण गर्ने । १०. अदुवाको पाँउ भण्डारण गर्ने । ११. सुरक्षा र सावधानी अपनाउने । १२. रेकर्ड राख्ने ।	<p>दिईएको (Given): भण्डार कोठा, अदुवा, अदुवाका उत्पादन/परिकार</p> <p>कार्य (Task): भण्डारण गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवा तथा अदुवाका परिकारहरू भण्डारण गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>भण्डारण गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा र महत्व भण्डार कोठाको छनौट र भण्डारण गर्ने प्रक्रिया सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.२५ घण्टा
व्यावहारिक : ०.७५ घण्टा

कार्य (Task) ढ : बिक्री गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal performance objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related technical knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. अदुवा बजारमा पुर्याउने । २. बिक्रीको लागि अदुवा पसलमा राख्ने । ३. ग्राहक/उपभोक्तालाई विभिन्न माग अनुसार अदुवाका उत्पादन/परिकारहरू उपलब्ध गराउने । ४. बिल तयार गर्ने । ५. ग्राहकलाई बिल दिने । ६. आय व्ययको हिसाब गर्ने । ७. नाफा नोक्सान निकाल्ने । ८. सावधानी अपनाउने । ९. रेकर्ड राख्ने । 	<p>दिईएको (Given): बजार, अदुवाका उत्पादन/परिकार</p> <p>कार्य (Task): अदुवा बिक्री गर्ने ।</p> <p>मापदण्ड (Standard): अदुवाका उत्पादन तथा परिकारहरू बिक्री गर्ने कार्य सम्पन्न गरेको ।</p>	<p>बिक्री गर्ने कार्य :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र महत्व ● बिल बनाउने तरिका ● बिक्री गर्ने प्रक्रिया ● आय व्यय तथा नाफा नोक्सानको हिसाब गर्ने विधि ● सुरक्षा र सावधानी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सुरक्षा/सावधानीहरू (Safety/Precautions):

- होसियारी अपनाउने ।

मोड्युल ५: व्यवसायिकता विकास र सञ्चार

समय : २ घण्टा (सै) + ४ घण्टा (ब्या) = ६घण्टा

वर्णन :

यसमा आवश्यकव्यावसायिक र सञ्चारसँगसंबन्धित ज्ञान र सीपहरु समावेश गरिएका छन् ।

उद्देश्यहरु:

यस मोड्युलको अन्त्यमाप्रशिक्षार्थीहरु निम्नकार्यहरु गर्ने सक्षम हुनेछन् :

- व्यावसायिकता विकास गर्न ।
- संचार गर्न ।

कार्यहरु :

१. तालिममा भाग लिने ।
२. व्यावसायिक संघ संगठनमा सहभागि हुने ।
३. अध्ययन अवलोकन भ्रमण गर्ने ।
४. सम्बन्धित पुस्तक तथा पत्रपत्रिका अध्ययन गर्ने ।
५. बैठकमा सहभागि हुने ।
६. टेलिफोनमा सम्पर्क गर्ने ।
७. किसानसंग संचार गर्ने ।
८. कृषि कार्यालयसंग संचार गर्ने ।
९. कृषिसंग सम्बन्धित संघसस्था संग संचार गर्ने
१०. वित्तिय संस्थासंग संचार गर्ने ।
११. एग्रीभेटसंग संचार गर्ने ।
१२. अदुवा व्यापारीसंग संचार गर्ने ।
१३. अदुवा उपभोक्तासंग संचार गर्ने ।

मोड्युल ६ : उच्चमशीलता विकास

Entrepreneurship Development

<p>Course description</p> <p>This course is designed to impart the knowledge and skills necessary for micro enterprise or a business unit of self-employment startup. The entire course intends to introduce enterprise, finding suitable business ideas and developing business idea to formulate the business plan.</p>
<p>Course objectives</p> <p>After completion of this course, students will be able to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Understand concept of enterprise and self-employment 2. Explore suitable business idea matching to self 3. Learn to prepare business plan 4. Learn to keep preliminary business record
<p>Total: 40 hrs, Theory: 18 hrs, Practical: 22 hr</p>
<p>Task statements</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. State the concept of business/enterprises 2. Grow entrepreneurial attitudes 3. Generate viable business ideas 4. Prepare business plan 5. Prepare basic business records

S.No.	Task statements	Related technical knowledge	Time (hrs)		
			T	P	Tot.
1.	State the concept of business/enterprises	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to business/enterprise • Classification of business/enterprises • Overview of MSMEs(Micro, Small and Medium Enterprises) in Nepal • Cost & Benefits of self-employment/salaried job 	4		4
2.	Grow entrepreneurial attitudes	<ul style="list-style-type: none"> • Wheel of success • Risk taking attitude 	3		3
3.	Generate viable business ideas	<ul style="list-style-type: none"> • Business idea generation • Evaluation of business ideas 	1	2	3
4.	Prepare business plan	<ul style="list-style-type: none"> • Concept of market and marketing • Description of product or service • Selection of business location • Estimation of market share • Promotional measures • Required fixed assets and cost • Required raw materials and costs • Operation process flow • Required human resource and cost 	9	18	27

		<ul style="list-style-type: none"> • Office overhead and utilities • Working capital estimation and calculation of total finance required • Product costing and pricing • Cost benefit analysis (BEP, ROI) • Information collection method and guidelines • Individual business plan preparation and presentation 			
5.	Prepare basic business records	<ul style="list-style-type: none"> • Day book • Payable & receivable account 	1	2	3
Total:			18	22	40

Textbook:

क) प्रशिक्षकहरूका लागि निर्मित निर्देशिका तथा प्रशिक्षण सामग्री, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, २०६९

ख) प्रशिक्षार्थीहरूका लागि निर्मित पाठ्यसामग्री तथा कार्यपुस्तिका, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् (अप्रकाशित), २०६९

Reference book:

Entrepreneur's Handbook, Technonet Asia, 1981

कार्यगत अभ्यास(Field Practice)

कार्यगत अभ्यासको सामान्य मार्ग निर्देशिका

उद्देश्य:

कुल समय : ११४ घण्टा

- प्रशिक्षार्थीले तालिम संस्थामा विकास गरेका सीप/ज्ञान/व्यवहारसित संबन्धित पेशाको वास्तविक परिवेशमा अभ्यास/लागु गर्नु
- तालिम संस्थागत कठिनाइ/सीमाका कारण प्रशिक्षार्थीहरूले पर्याप्त मात्रामा अभ्यास लागु गर्ने पर्याप्त अवसर नपाएका सीपहरू अभ्यास/पुनःअभ्यास गर्नु
- वास्तविक कार्य बाहिरी संसारको अनुभव प्राप्त गर्नु
- सम्बन्धित पेशाको क्षेत्रमा हालसालै विकसित सीप/ज्ञान हासिल गर्नु
- भविष्यमा गरिने कामसित प्रशिक्षार्थीहरूलाई परिचित गराउनु
- प्रशिक्षार्थीहरूलाई संबन्धित पेशाका लागि आवश्यक सहयोगी ज्ञान सीप प्रदान गर्नु
- प्रशिक्षार्थीहरूलाई संबन्धित पेशामा दिनानुदिन गरिने प्रशासनिक/प्रबन्धात्मक क्रियाकलापहरूसित परिचित गराउनु

कार्यगत अभ्यासमा खटाउने व्यवस्था : प्रशिक्षार्थीलाई कार्यगत अभ्यासमा खटाउँदा संबन्धित प्रशिक्षण संस्थाले तलका कुराहरू गर्नुपर्छ ।

१. रोजगारदाता निकायहरूको सूची बनाउने : फर्म/कार्यशाला/कार्यालय /व्यवसाय/बगैँचा/पार्क/संस्थाले सञ्चालन गर्ने पेशागत क्रियाकलापसित पाठ्यक्रममा तोकिएका सीप भिडाउने र रोजगारदाता निकाय/फर्म छान्ने:

- जुन पाठ्यक्रममा समावेश गरिएका सीप र ज्ञान अभ्यास गर्न/विकास गर्न/लागु गर्न अधिकतम अवसर प्रदान गर्न सुसज्जित र सक्षम छन् ।
- जुन संबन्धित पेशामा विकाश भएका नवीनतम ज्ञान सीप प्रदान गर्न सक्छन् ,
- जसमा कार्यगत तालिममा सन्तोषप्रद कार्य गर्नेहरूलाई तालिम पछि पनि काम दिने संभावना रहनेछ,
- जसले कार्यगत तालिमका अवधिमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई विभिन्न सरसुविधा प्रदान गर्न सक्छन्

२. रोजगारदाता निकाय/संबन्धित फर्म छान्ने:

- पाठ्यक्रम लिने रोजगारदाता निकायहरूको सूचि बनाउने : फर्म/कार्यशाला/कार्यालय /व्यवसाय/बगैँचा/पार्क/संस्थाले सञ्चालन गर्ने पेशागत क्रियाकलापसित पाठ्यक्रममा तोकिएका सीप भिडाउने र रोजगारदाता निकाय/फर्म छान्ने,

३. फर्म/रोजगारदाता निकायसंग कार्यगत अभ्यासका लागि सम्पर्क र सम्झौता गर्ने

४. कार्यगत तालिममा खटिएका प्रशिक्षार्थीहरूको सुपरिवेक्षण र मूल्यांकन विषयमा रोजगारदाता/फर्मलाई अभिमुखीकरण गर्ने

५. संस्थागत तालिममा उत्तीर्ण प्रशिक्षार्थीहरूलाई छानिएका फर्म/रोजगारदाता कहाँ खटाउने

६. प्रशिक्षार्थीहरूलाई कार्यगत अभ्यासका क्रियाकलापहरूका बारेमा अभिमुखीकरण गर्नुपर्छ :

कार्यगत अभ्यासका लागि प्रशिक्षार्थीहरूलाई सुझावहरू :

- संबन्धित प्रशिक्षण संस्थाले प्रदान गरेको अभिमुखीकरण सत्रमा सहभागी हुने

- खटिएको फर्म/संस्थासंग सम्पर्क गर्ने
- उपस्थिति कायम गर्ने
- कार्य विवरण प्राप्त गर्ने
- संबन्धित क्रियाकलाप अवलोकन गर्ने
- संबन्धित संस्थाका एकाइहरूको विश्लेषणात्मक तवरले अध्ययन गर्ने

७. कार्यहरूको सूची बनाउने

- आत्मविश्वासको विकासको अभ्यास गर्ने
- संस्थागत तालिममा समावेश नभएका सीपहरूको अभ्यास गर्ने
- पाठ्यक्रममा समावेश नगरिएका तर सफल कार्य संपादनका लागि वास्तविक कामको संसारमा गरिने कार्यहरू अभ्यास गर्ने कार्यगत तालिमपछि आफ्नो कार्य तहमा मिल्ने
- अनुसन्धानबाट प्राप्त हालसालै विकास भएका सीपहरू

८. सुपरिवेक्षक तथा प्रशिक्षकसंग परामर्श गरी कार्यहरूको सूचीलाई अन्तिम रूप दिने

९. आफ्नो कार्यको तहसंग मिल्ने जति सक्थो बढी संबन्धित सीप अभ्यास गर्ने/संपादन गर्ने/विकास गर्ने

१०. संबन्धित प्रशासनिक क्रियाकलापहरू संपादन गर्ने

११. कार्यगत तालिमका अवधिमा फार्म/रोजगारदाताले प्रदान गरेका सबै कार्यहरू गर्ने वा तत्संबन्धी सीप विकास गर्ने

१२. यथा संभव अधिकतम सीप/कार्य सिक्न वा पशिक्षार्थीले अभ्यास गर्न बरिष्ठ/सुपरिवेक्षकहरूको मद्दत लिने

१३. दैनिक डायरी/लग बूक बनाउने

१४. बरिष्ठ व्यक्तिहरूबाट सुझाव मागी अनुसरण गर्ने

१५. बरिष्ठ व्यक्ति वा सुपरिवेक्षकलाई उत्तम कार्य प्रदर्शन गर्ने जसले गर्दा कार्यगत तालिमपछि निजहरूले रोजगारदातालाई रोजगार दिने स्वेच्छाले सिफारिस गरुन् ।

१६. व्यवसायिकता विकास गर्ने

समावेश गरिने सीपहरू

कार्यगत अभ्यासमा खटाइएका प्रशिक्षार्थीहरूले खटाइएको कार्य वातावरणमा यथासंभव अधिकतम निर्दिष्ट सीप विकास गर्नुपर्छ ।

सन्दर्भ सामग्री

- कृषि डायरी
- कृषि सूचना तथा संचार केन्द्र, हरिहर भवनबाट प्रकाशित अदुवा बाली सम्बन्धी पाठ्य सामग्रीहरू
- मसला खेती प्रविधि (अदुवा र बेसार), राष्ट्रिय मसला बाली विकास कार्यक्रम खुमलटार ललितपुरबाट प्रकाशित बुकलेट
- अदुवाबाली अनुसन्धान कार्यक्रम, कपुरकोट सल्यानबाट प्रकाशित बुकलेट
- प्रशिक्षकले तयार गरेका नोट, म्यानुअल

औजार र उपकरणको सूची

- कोदालो
- कोदाली
- हसिया
- कुटो
- डोको, नाम्लो
- हलो, जुँवा
- गोरु
- कालो
- स्प्रेयर
- चक्कु
- पिलर
- बाँसको सिन्का
- डेक्ची
- स्टोभ
- मलमल कपडा
- छान्नी
- केमिकल्स
- सोलार ड्रायर
- सिसी
- लेबल
- वासिङ्ग मेसिन
- ग्रान्डिङ्ग मेसिन
- स्लाइसर (स्लाइस गर्ने) मेसिन
- बोटल सिलिङ्ग मेसिन
- प्लाष्टिक क्रेट
- प्याकिङ्ग प्लाष्टिक
- प्याकेजिङ्ग मेसिन
- सिंचाईका लागि पाइप
- ढक, तराजु

भौतिक सुविधाहरु

- प्रयाप्त कक्षा कोठा
- पुस्तकालय
- खेती योग्य जमिन
- पानीको सुविधा
- विजुलीको सुविधा
- शौचालयको सुविधा
- प्रशिक्षण सामग्री
- चमेना गृह (ऐच्छिक)
- सवारी साधन ((ऐच्छिक)
- छात्रावास (ऐच्छिक)